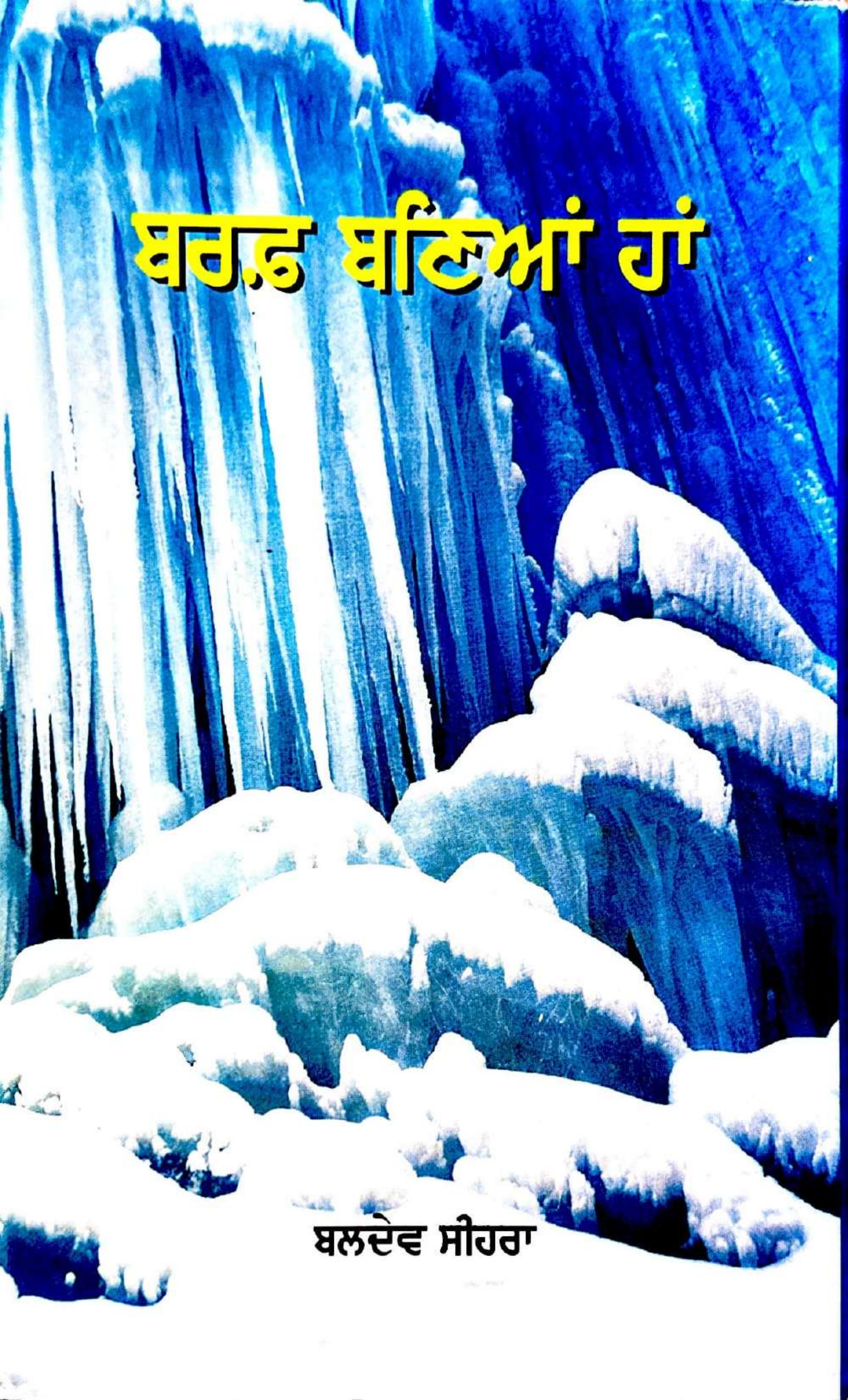
ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ
ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ

ਮੈਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਪਾਣੀ
ਮੈਨੂੰ ਹੋਠੀਂ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਲੇ ਦਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:

ਬਿਰਖ ਹਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਪੂਜ ਨਾ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਉਮੀਦ ਹੈ ਬਲਦੇਵ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੇਰੀ ਤੋੜਦੇ ਨੀਲੇ ਹੱਥ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਬੀ ਤੋਂ ਜਾਮਣੀ ਹੋਏ ਸੁਪਨੇ, ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਲ-ਪਲ ਉਠਦੇ ਬੈਠਦੇ ਝੁਕਦੇ ਤੁਰਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੋਡੇ, ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਭੰਨਦੇ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਾ ਮੰਨਦੇ, ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਲਈ ਜ਼ਿਦ ਕਰਨਗੇ।

ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ 'ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ' ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ।

-ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਏਸੇ ਕਲਮ ਤੋਂ:-

ਅਧੂਰੇ ਖ਼ਾਬ	ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ	2010

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

(ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ (ਦੇਵ)

ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ

Baraf Baneyan Haan

Ghazals by

Baldev Seehra ©
4383 Boundary Road
Abbotsford. B.C.
CANADA
Ph: 604-823-6106

ISBN : 978-93-82852-02-5

Rs. 150/-

2014

Printing and Bound in India

Published by

Chetna Parkashan

PUNJABI BHAWAN, LUDHIANA (Pb.) INDIA
Ph. 0161-2413613, 2404928, Website: www.chetnaparkashan.com
E-mail: chetnaparkashan@sify.com, chetnaparkashan@gmail.com
Sub Off.: Qila Road, Opp. Bus Stand, **KOTKAPURA** (Pb.) INDIA
Ph : 01635-226551, 95011-45039
Printer : R.K. Offset, Delhi

*

All rights reserved

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, resold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior written consent in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form or by any means (electronic, mechanical, photo copying, recording or otherwise), without the prior written permission of both the copyright owner and the publisher of this book.

ਸਮਰਪਣ
ਮੇਰੀ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਸਾਥਣ
ਰਵਿੰਦਰ
ਦੇ
ਨਾਂ

ਤਤਕਰਾ

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ	*-ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ*	9
ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ	*-ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ*	14
ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀ ਕਾਵਿਤਾ...	*-ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ*	16
ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ	*-ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ*	21
ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸੰਗਦਿਲ	....	25
ਉਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ	....	26
ਰੋ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂ ਅੱਜ ਕਲ	....	27
ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ	....	28
ਯਾਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕੁਝ	....	29
ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੇਨਾਮ	....	30
ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੂੰ ਏਂ	....	31
ਮੈਂ ਵਗਦਾ ਰਹਾਂਗਾ	....	32
ਇਸ ਪੰਖੇਰੂ ਦੀ ਅਜਬ	....	33
ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਉਸ ਦਾ	....	34
ਤੁਰ ਰਹੇ ਨੇ ਸੱਧਰਾਂ	....	35
ਤੂੰ ਨ ਛੁਪ ਸਕਦੈਂ	....	36
ਤੈਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਮੇਰਾ ਨਸੀਬ	....	37
ਬਿਰਖ ਹਾਂ ਬਿਰਖ	....	38
ਹੋਠ ਦੇ ਦਿਓ	....	39
ਸ਼ੌਕ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇਰੇ	....	40
ਦੇਵ ਨਾ ਕਰ	....	41
ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਤੇਰੀ	....	42
ਮਿਟਾ ਸਕਦੈਂ ਤਾਂ	....	43
ਮੈਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ	....	44
ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੇ ਦੇ	....	45
ਅੱਖ ਚੋਂ ਡਿਗਿਆ	....	46
ਜਿੰਦ 'ਚ ਹਰ ਕਦਮ	....	47
ਯਾਰ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਫ਼ਿਰ ਅੱਜ	....	48
ਵਾਰ ਅੱਖ ਦਾ ਵੀ	....	49
ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆ ਹਾਂ	....	50
ਹਰ ਇਕ ਧੁਖ਼ਦੀ ਆਂਦਰ	....	51
ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁੱਕਿਆ	....	52
ਸਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ਼ਕ	....	53
ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ	....	54
ਦੁੱਖ ਹੱਸ ਹੱਸ	....	55
ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਗ਼ੈਰ	....	56
ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਰਪਣ ਹਾਂ	....	57
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਨਾਲ ਮੈਂ	....	58
ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ਼ ਨੂੰ	....	59
ਦਿਲ ਸ਼ਮਾਂ ਵਾਂਗ	....	60
ਅੱਖ 'ਚ ਹੰਝੂ ਜਦ	....	61
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੇਖ	....	62
ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਸਾਥ ਰਿਹਾ	....	63
ਯਾਦ ਨੇ ਫ਼ਿਰ	....	64
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਹੀ	....	65
ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ	....	66
ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਆਈ	....	67
ਦਿਲ ਸਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ	....	68
ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	....	68

ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਕਤ ਨੇ	....	69
ਇਹ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ	....	70
ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ	....	71
ਤੈਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਰੱਬ	....	72
ਮੁੜ ਕੇ ਓਹੀ	....	73
ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਲਾਈਆਂ	....	74
ਬੰਦਾ ਵੇਖੇ	....	75
ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ	....	76
ਉਹ ਗਿਆ ਯਾਰੋ	....	77
ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅੰਬਰ	....	78
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ	....	79
ਕਿਹਾ ਹੈ ਲੱਗੇ ਸੁੱਕਿਆਂ	....	80
ਸੌਂ ਸਕੇ ਨਾ ਅਸੀਂ	....	81
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਰਦ ਦਾ	....	82
ਵੇਖ ਮੇਰਾ ਦਰਦ	....	83
ਦੇਵ ਹੁਣ ਖ਼ਮੋਸ਼ ਹੈ	....	84
ਤੂੰ ਨਾ ਰੋ ਹੁਣ	....	85
ਦਿਲ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ	....	86
ਯਾਦ ਆਵਾਂਗਾ ਭੁਲਾ ਕੇ	....	87
ਭੈੜਾ ਵਣਜ ਪਿਆਰ	....	88
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ	....	89
ਮੇਰੇ ਬਾਦ ਮੇਰਾ	....	90
ਮੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਿਆਲ	....	91
ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਨੇ	....	92
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਹ	....	93
ਇਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਆਪ	....	94
ਬੇ-ਰਹਿਮ ਨਿਕਲਿਆ	....	95
ਮੈਂ ਚਲਦਾ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ	....	96

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਗੱਲ ਛਿੜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਸੁਨਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, "ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਕੀ ਕਹਿਣਾ, ਬੈਂਤ ਜਾਂ ਦੋਹੇ ਵਾਂਗੂੰ ਦੋ ਦੋ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਤੁਕਾਂਤ ਜੋੜੀ ਜਾਓ, ਬਸ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਬਣ ਗਈ।" ਕੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ? ਜੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਬਿਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਬਣਤਰ, ਬੁਣਤਰ, ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਕੀਲ ਬਦਾਯੂਨੀ ਦੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਬਾਰੇ ਕਥਨ –

ਕੁਛ ਕਨਾਏਂ ਹੈਂ ਕੁਛ ਇਸ਼ਾਰੇ ਹੈਂ
ਹਮ ਮਗਰ ਸਾਦਗੀ ਕੇ ਮਾਰੇ ਹੈਂ

ਅਨੁਸਾਰ, ਕਲਾਮ ਵਿਚ ਨਿਰੀ ਸਾਦਗੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਖ਼ਿਆਲ ਦੀ ਪੁਖ਼ਤਗੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਹਰ ਜਨਮ ਮੈਂ ਉਧਾਰੇ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ
ਇੱਕ ਬਸ ਤੇਰਾ ਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦੇ ਹਰਫ਼ ਬਣ ਕੇ ਹੀ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਬਸ ਸਵਾਗਤ ਤੇਰਾ ਹੀ ਕਰਨੇ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਹਸ਼ਰ ਤਕ ਤੇਰਾ ਹਮਸਫ਼ਰ ਬਣਨਾ
ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਸੁਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਉੱਪਰਲੀ ਗ਼ਜ਼ਲ, ਅਰੂਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੰਡ, ਰਿੰਦਾਨਾ, ਆਰਫ਼ਾਨਾ ਤੇ ਆਸ਼ਕਾਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਆਸ਼ਕਾਨਾ ਰੰਗ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ਼ਾਰੇ ਹਨ। ਕਨਾਏਂ ਅਰਥਾਤ ਰਮਜ਼ਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਬਰਫ਼, ਪਾਣੀ, ਯਾਦ ਦਾ ਹਰਫ਼, ਫ਼ੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਾਹਣੀ, ਸੁਹਾਣੀ ਰਾਹ ਬਣਨਾ ਆਦਿ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਾ ਪਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਦਗੀ ਹੈ ਸਾਦ-ਮੁਰਾਦ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਪੁਖ਼ਤਗੀ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਖਿਆਲ ਦੀ ਪੁਖ਼ਤਗੀ ਨੂੰ ਤਖ਼ਈਉਲ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਖ਼ਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਿਅਰ-

ਬਸ ਸਵਾਗਤ ਤੇਰਾ ਹੀ ਕਰਨੇ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਜਿਸ ਵਿਚ, ਮਹਿਬੂਬ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਬਣਨਾ ਖਿਆਲ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੇ ਪੰਜੇ ਸ਼ਿਅਰ ਬਣਤਰ ਤੇ ਬੁਣਤਰ ਅਰਥਾਤ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿਧਾ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਉਤਰਦੇ ਹਨ। ਬਣਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਬਹਿਰ ਖ਼ਫ਼ੀਫ਼ ਮਸੱਦਸ ਮਖ਼ਬੂਨ ਜਿਸ ਦਾ ਤੋਲ, ਚਾਲ ਜਾਂ ਰਹਾ, "ਫਾਇਲਾਤੁਨ + ਮੁਫ਼ਾਇਲੁਨ + ਫੇਲੁਨ" ਹੈ, ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਵਿਚ ਇਹ ਬਹਿਰ ਪੜ੍ਹਨ, ਸੁਣਨ ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਉਰਦੂ ਦੇ ਮਾਰੂਫ਼ ਸ਼ਾਇਰ ਮੀਰ ਤਕੀ ਮੀਰ ਤੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗ਼ਾਲਿਬ ਆਦਿ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਚਹੇਤੀ ਬਹਿਰ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮਕਬੂਲ ਕਲਾਮ ਇਸੇ ਬਹਿਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ

ਨਾਜ਼ਕੀ ਉਸਕੇ ਲੱਬ ਕੀ ਕਯਾ ਕਹੀਏ
ਪੰਖੜੀ ਇਕ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਸੀ ਹੈ
ਮੀਰ ਤਕ ਮੀਰ

ਦਰਦ ਮੰਨਤਕਸ਼-ਇ-ਦਵਾ ਨਾ ਹੂਆ
ਮੈਂ ਨਾ ਅੱਛਾ ਹੂਆ ਬੁਰਾ ਨਾ ਹੂਆ
ਮਿਰਜ਼ਾ ਗ਼ਾਲਬ

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਬੁਣਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਫ਼ੀਆ- 'ਬਾਣੀ' ਹੈ ਤੇ ਰਦੀਫ਼, 'ਬਣਿਆ ਹਾਂ' ਹੈ ਜੋ ਬਾਖ਼ੂਬੀ

ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਅਰ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਝੋਲ, ਪਾੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਐਬ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸਵਾਏ ਇਕ ਜੋੜੀ ਕਾਫ਼ੀਆ ਟਾਹਣੀ ਦੇ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ 'ਹਾਹੇ' ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਐੜੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵਾਹਦਾ - ਵਾਅਦਾ।

ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ, "ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬੁਣਤਰ ਅਰਥਾਤ ਵਿਧਾ ਜਾਂ ਅਰੂਜ਼ ਤੇ ਪਿੰਗਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੱਛਾ ਸ਼ਾਇਰ ਜਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।" ਖਿਆਲ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼, ਕਲਾਮ ਦੀ ਪੁਖ਼ਤਗੀ ਤੇ ਸ਼ਿਅਰ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਗੀ ਹਰ ਕਵੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼-ਇ-ਬਿਆਂ, "ਕਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ" 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਕ ਹੁਨਰ ਹੈ ਜੋ ਆਉਂਦੇ ਆਉਂਦੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸਿੱਖਿਆਂ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਉਰਫ਼ ਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਨੂੰ ਹੱਥਲੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਪਰਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਮਦਾ ਉਮਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਖੇੜਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਥਲੱਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਦੇਵ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੇਨਾਮ' ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਬਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾ ਬਹਿਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਛੰਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬਹਿਰ ਹੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਿਧਾਨ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੰਬੀ ਬਹਿਰ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਰੀਬਨ ਕਰੀਬਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਬਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਤੇ ਛੋਟੀ ਬਹਿਰ ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲ ਕਹਿਣੀ ਕੋਈ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ। ਕੁੱਜੇ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਬਹਿਰ ਰਮਲ ਮਸੱਦਸ, ਬਹਿਰ ਮੁਤਕਾਰਿਬ ਮਸੱਦਸ, ਬਹਿਰ ਮੁਤਦਾਰਿਕ ਮਸੱਦਸ, ਬਹਿਰ ਹਜਜ਼ ਮਸੱਦਸ ਆਦਿ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਕ ਗ਼ਜ਼ਲ ਬਹਿਰ ਰਜਜ਼ ਮਰੱਬਾ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਦੋ ਰੁਕਨੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਬਹਿਰ ਹਜਜ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਬਹਿਰ ਖ਼ਫ਼ੀਫ਼ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਅਮਰ, "ਬਹਿਰ ਖ਼ਫ਼ੀਫ਼ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ" ਵੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਖੇੜਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਆਮ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਫੇਲੁਨ ਜਾਂ

ਫ਼ਿਏਲੁਨ ਦੀਆਂ ਬਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਿਅਰ ਜਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਰਚਦੇ ਹਨ। ਰੁਕਨ ਫ਼ੇਲੁਨ, ਦੋ ਬਹਿਰਾਂ, ਬਹਿਰ ਮੁਤਦਾਰਿਕ ਤੇ ਮੁਤਕ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਗਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਆਮ ਅਣਜਾਣ ਕਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਬਹਿਰਾ ਨੂੰ ਰਲ-ਗਡ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਬਹਿਰ ਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 9 ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਗਾਇਆਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਕਰ ਘੋਖਮੀਂ ਨਾ ਸਹੀ, ਓਪਰੀ ਨਜ਼ਰੇ ਹੀ ਇਸ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲ 'ਤੇ ਝਾਤੇ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਰੱਸਾਅ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਦਿਲ ਟੁੰਬਵੇਂ ਸ਼ਿਅਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ, ਨਿਰਾਸ਼ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗ਼ਮ-ਇ-ਜਾਨਾ ਤੋਂ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗ਼ਮ-ਇ-ਦੌਰਾਂ, ਗ਼ਮ-ਇ-ਦੁਨੀਆ, ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਦੁੱਖ, ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਲਓ ਦੇਖੋ-

ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਖੋਖਲਾ
ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਹੈ

ਹੁਣ ਨ੍ਹੇਰੇ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਕੋਈ
ਦਿਲ 'ਚ ਉਜਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ

ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਵੇਚ ਰਹੇ ਨੇ
ਕਰ ਮੰਦਰ ਨਾ ਮਸੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਡਰ ਰਿਹਾ
ਫਿਰ ਵੀ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹਾਂ ਡਰ ਰਿਹਾ

ਮੈਂ ਬੁੱਧ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਜਾਵਾਂਗਾ
ਹਾਂ ਦੇਵ ਦੇਵ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਤੂੰ ਸਿਕੰਦਰ ਹੈਂ ਸਦਾ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈਂ ਤੂੰ
ਵੇਖ ਪੋਰਸ ਵਾਂਗ ਵੀ ਹਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਆਰਜ਼ੂ ਸੀ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ
ਆਰਜ਼ੂ ਇਹ ਮੁਕਾਉਂਦੀ ਹੈ ਮੈਨੂੰ

ਮੇਰੇ ਬਰਗੀ ਸੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸਦੀ
ਪਤਝੜ ਜਦ ਆ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਹੰਝ ਮੇਰੇ ਗਰਮ ਹਨ
ਆਹ ਮੇਰੀ ਸਰਦ ਹੈ

ਬਲ ਜਿਵੇਂ ਬਦਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਤੈਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਉਵੇਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ

ਯਾਦ ਆਵਾਂਗਾ ਭੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ
ਦਰਦ ਜਾਗੇਗਾ ਸੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਮਰੱਸਾਅ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਖਣਾ? ਲਓ ਦੇਖੋ-

ਮੁੜ ਕੇ ਉਹੀ ਪਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਸੱਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਉਲਝਣ ਉਲਝਣ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ
ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਝੁਲਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਲੂ ਵਿਚ
ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਜਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਦਿਲ ਦੇ ਦੀਪ 'ਤੇ ਫੂਕ ਨਾ ਮਾਰੀਂ
ਸੜ ਬਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਸਬਰ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਤੂੰ ਬਥੇਰਾ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੇਵ ਨੂੰ ਫਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਜੀ ਜ਼ਰਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲੋ । ਮਰ ਹਬਾ! ਲਓ, ਹੁਣ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਤੁਸੀ ਆਪੇ ਪੜ੍ਹੋ।

-ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ
ਬਰਨਬੀ ਬੀ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ
604-298-2920

ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ

ਇਹ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਿਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਬਲਦੇਵ ਉਹਨਾਂ ਕਵੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹੈ ਜੋ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਦਾਬਹਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ : ਪਿਆਰ, ਬਿਰਹਾ, ਵਸਲ, ਜਗਦੀ ਬੁਝਦੀ ਉਮੀਦ, ਉਮਰ ਤੋਂ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ। ਮਨ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਲੇਟੀ ਰਹੱਸ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਇਹਨਾ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਅਤੇ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਲਈ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ
ਗੁਜ਼ਰੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗ਼ਰਦ ਹੈ

ਬਲਦੇਵ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਉਤੇ ਸਥਿਤ ਸੁੰਦਰ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ -ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਕੋਈ 60-70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ। ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਉਪਜਾਊ ਹੈ; ਇਥੇ ਫਸਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਫਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਫਾਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ; ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਵਸੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ 5-6 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਉਛਾਲ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਨਵੇਂ ਕਵੀ ਉਠ ਖਲੋਤੇ। ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਵਿਚਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਵਾਂਗ ਇਥੋਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ

ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਜੋ ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਚੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੱਜ ਵੀ ਰਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਇਸੇ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਅਫ਼ਸਰ ਹੈ; ਉਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਬਲੂ ਬੈਰੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਉਗਾਉਂਦਾ, ਲਾਉਂਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੱਕਿਆ ਫਲ ਤੁੜਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਲਾ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੱਟਫੇਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬੇਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਹਾਲੀਂ ਵਿਗਿਆਨ, ਤਰਕ, ਉਸਦੇ ਕੰਮਕਾਰ ਅਤੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਉਂਝ ਉਸਨੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਿਕ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਦਾ ਹੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦਾ ਸ਼ਿਅਰ :

ਮੈਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਪਾਣੀ
ਮੈਨੂੰ ਹੋਠੀਂ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਪਰੰਪਰਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਲੇ ਦਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:

ਬਿਰਖ ਹਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਪੂਜ ਨਾ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਉਮਾਦ ਹੈ ਬਲਦੇਵ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੇਰੀ ਤੋੜਦੇ ਨੀਲੇ ਹੱਥ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਬੀ ਤੋਂ ਜਾਮਣੀ ਹੋਏ ਸੁਪਨੇ, ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਲ-ਪਲ ਉਠਦੇ ਬੈਠਦੇ ਝੁਕਦੇ ਤੁਰਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੋਡੇ, ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯਾਰੀ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਭੰਨਦੇ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਾ ਮੰਨਦੇਂ, ਮੌਤ ਨੂੰ ਮਖੌਲਾਂ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਲਈ ਜ਼ਿਦ ਕਰਨਗੇ।

ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ 'ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ' ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ।

-ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ 'ਅਧੂਰੇ ਖ਼ਾਬ' ਤੋਂ 'ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ' ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਐਬਟਸਫ਼ੋਰਡ (ਰਜਿ.) ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ - ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ ਇਕ ਅਣਥਕ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ "ਅਧੂਰੇ ਖ਼ਾਬ" ਨੂੰ 2010 ਵਿਚ ਰੀਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਸਭਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ ਬਲਦੇਵ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਵੀਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਛੋਟੀ ਬਹਿਰ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਗੀਤਕ ਅੰਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਹੈ "ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਹਾਈ..."

ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਆ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ।
ਦੁੱਖ ਦੀ ਬੱਦਲੀ ਛਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ।

ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਮੈਂ ਰਿਹਾ,
ਇਹ ਇਕੱਲ ਤੜਫ਼ਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ "ਯਾਦ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ਹੈ:

"ਰਾਤ ਯੂੰ ਦਿਲ ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਆਈ
ਜੈਸੇ ਵੀਰਾਨੇ ਮੇਂ ਬਹਾਰ ਆ ਜਾਏ"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਕਬੂਲ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ

ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਵੀਆਂ ਨੇ "ਯਾਦ" ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ ਦਾ ਦੌਰ ਸੀ ਉਦੋਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਇਸ਼ਕ, ਵਿਛੋੜਾ, ਉਡੀਕ, ਯਾਦ, ਬਿਰਹਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖੋਂ ਕਵੀ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ ਦੀ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਚਾਹੁਣ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਓਨਾ ਚਾਹਵੇ, ਪਿਆਰ ਕਰੇ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਹੈ; ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਚਾਕ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪੁਗਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਫਰਿਹਾਦ, ਕੋਈ ਮਜਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਂਝਾ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਮਤੇ ਰਮਤੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੀਰਸ ਤੇ ਬੇਨੂਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੁਰਨੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਲੈ ਕੇ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਰਦ ਸਮੋਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਆਸ਼ਕੀ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਹੀਰੋ - ਰਾਂਝਾ, ਮਹੀਵਾਲ, ਫਰਿਹਾਦ, ਪੁੰਨੂੰ, ਮਜਨੂੰ, ਅਤੇ ਹੀਰੋਇਨਾਂ -ਹੀਰ, ਸੋਹਣੀ, ਸ਼ੀਰੀਂ, ਸੱਸੀ, ਤੇ ਲੈਲਾ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ/ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਨਾ ਮਿੱਟ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਜ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਸ਼ਾਇਰ ਅਜਿਹੀ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਤੜਪ ਹੈ:

ਹਰ ਇਕ ਧੁਖ਼ਦੀ ਅੰਦਰ ਉਗਲੇ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀਆਂ ਹਾਵਾਂ।
ਢਲਦੇ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਮੇਰੀਆਂ ਜਾਣ ਢਲਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ।

ਜੇ ਤੂੰ ਕਰੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਾਤੀਂ ਮਿਲਣੇ ਆਵਾਂ,
ਬਣ ਜੁਗਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਰਾਹਵਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਮੈਂ ਰੁਸ਼ਨਾਵਾਂ।

"ਜੁਗਨੂੰ" ਵੀ ਆਪਣੀ ਥੋੜੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਰਦਾ ਉੱਡਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬੁੱਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ "ਰਾਤੀਂ ਮਿਲਣ"

ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਲੰਘ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਡਾਢੀ ਸਤਾਉਂਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ:

ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆਂ ਯਾਰਾ,
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕਿੰਦਾਂ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ।

ਮੌਸਮ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਸ ਪੱਤਝੜ ਵਾਂਗੂ ਲੰਘੇ,
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਭੁਗਤਣ ਜਿੰਦਾਂ ਹੋਣ ਸਜਾਵਾਂ।

ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਬਣ ਕੰਡੇ ਚੁੱਭਦਾ ਨਾ ਫਿਰ ਕਦੇ ਵੀ ਯਾਰਾ,
ਜੇ ਗਲ ਪਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤੈਂ ਵੀ ਉਮਰਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ।

ਬਿਰਹਾ ਵਿਚ ਘੁਲਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਦੀ "ਮੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦੀਵੇ" ਦਾ ਜਗਸੀਰ ਬਣ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਭਾਨੀ ਉਸ ਦੀ ਮੱਟੀ (ਕਬਰ) ਤੇ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਕਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਿਧਰੇ ਕਬਰਾਂ ਵਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਸ਼ਕੀ ਰੰਗ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਕਵੀ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਰੀਝ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ:

"ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਦੇਵ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਹ,
ਕਬਰ 'ਤੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਇਆ ਕਰਨਗੇ"।

ਅੱਗੇ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ "ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ਼ ਨੂੰ" ਹੁਣ ਜ਼ਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰੀਂ ਪਰ ਜਦੋਂ "ਮੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦੀਵੇ" ਦੀ ਭਾਨੀ ਜਗਸੀਰ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ।
ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ।

ਹਿਜਰ ਹੀ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਜੋ ਮਿਲ ਗਿਆ,
ਹਿਜਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵੀ ਅਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਰਦ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਦਾ ਪਰ ਦਿਲ 'ਚ ਵਲਵਲਾ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਬਿੰਬ – ਸੂਰਤ, ਛਾਂ, ਰਾਤ, ਹਨੇਰਾ, ਰੌਸ਼ਨੀ, ਜੁਗਨੂੰ, ਬੱਦਲ, ਫੁੱਲ, ਬਾਗ, ਪੱਤਝੜ, ਦਰਦ, ਕੰਡੇ, ਦੀਵੇ, ਝੋਰਾ, ਉਦਾਸੀ, ਯਾਦ, ਵਸਲ, ਵਿਛੋੜਾ, ਤੇ ਬੇਰੁੱਖੀ ਵਰਗੇ ਸੂਖਮ ਬਿੰਬ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਰੌਚਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ਕ ਇਕ ਪਛਤਾਵਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਭਰ ਇਕ ਬੇਵਫ਼ਾ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ, ਇਕ ਤਲਾਸ਼ ਇਕ ਖੋਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੰਘਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੇ ਕਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

ਵਰਜਿਆ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸੀ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਰ,
ਨਾ ਇਹ ਟਲਿਆ ਇਹ ਤਾਂ ਮਨਚਲਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦ ਮੁਕਣੀ ਤੇਰੀ ਆਰਜ਼ੂ ਵਿਚ,
ਹਸ਼ਰ ਤਕ ਤੜਪ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਹੈ।

ਇਸ਼ਕ ਤੇਰੇ 'ਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤੜਪੇ,
ਦੇਵ ਤੇਰਾ ਨਿਰਾ ਦਿਲਜਲਾ ਹੈ।

ਕਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ ਛੱਡ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਵਹਿੰਦਾ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਬਣ ਗਈ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ,
ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੂੰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ"

ਤੂੰ ਵਿਜੋਗੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆ ਕੇ ਮਿਲ,
ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਨੇ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਲਸਿਲੇ"।

ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਉਹਨਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ ਆਪੇ ਇਕ ਸੂਲੀ ਗੱਡ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਆਪ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਵੀ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਮਾਜਰਾ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਤਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕਿਨਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਏਗਾ। ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਰੁਮਾਂਸ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤੱਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸੱਸੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਫਰਿਹਾਦ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਉਮਰ ਭਰ ਇਕ ਤੇਸ਼ਾ ਫੜ੍ਹਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਕ ਪੱਥਰੀਲਾ ਪਹਾੜ ਕੱਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਗੀਰਦਾਰ ਰਾਝਾਂ ਕਿਸੇ ਹੀਰ ਦੀਆਂ ਮੱਝੀਆਂ ਚਾਰਨ ਦੀ ਚਾਕਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਨੀ ਹਾਂ ਕਿ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰੀ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੰਮੀਆਂ ਉਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਾਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਰ ਆਸਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਾਵਿਕ ਸਫ਼ਰ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਆਏਗਾ ਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਕਿਤੇ ਦਿਸਦੀ ਆਸ ਪਾਸ ਵਿਚਰਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਯਥਾਰਥ ਦੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

-ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ,
ਕੈਨੇਡਾ

ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ

ਮੇਰਾ ਸਫ਼ਰ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਨੰਗਲ ਖੂੰਗਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਕਿ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਮੁਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਗੌਰਮਿੰਟ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਨ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨੇ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਜਾਗਿਆ। ਇਸੇ ਸਦਕਾ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ. ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਮੈਂ ਬੌਟਨੀ (ਪੌਦਾ ਵਿਗਿਆਨ) ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਆ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ (ਔਨਰਜ਼) ਬੌਟਨੀ 1971 ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਮੈਂ ਐਮ. ਐਸ. ਸੀ (ਔਨਰਜ਼) ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ, ਸੈਕਟਰ 26, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਬੌਟਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਬਤੌਰ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੀ ਪਰਵਾਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਬੜੀ ਹੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜਮਾਉਣ ਲੱਗਾ। 1973 ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਫੀਜੀ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਬਾਈਓਲੋਜੀ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਬਾਈਓਲੋਜੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਸੁੰਦਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਸਾਥਣ ਰਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਥੇ ਮੈਂ 10 ਸਾਲ ਇੰਡੀਅਨ ਕਾਲਜ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬੇਟੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਵੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਭਾਰੂ ਸਨ। ਮਨ ਦੀ ਇਹੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਮੈਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਆਈ। ਮੈਂ 1982 ਵਿਚ ਸਾਈਮਨ ਫ਼ਰੇਜ਼ਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ (Simon Fraser University, Brit-

ish Columbia) ਵਿਚ ਮਾਸਟ੍ਰਜ਼ ਔਫ਼ ਪੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ (Master of Pest Management) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਵਿੰਦਰ ਸੀਹਰਾ ਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸ੍ਰ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੇ ਜ਼ੀਮੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਫ਼ਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਾਰਮ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਮਨਿਸਟਰੀ ਔਫ਼ ਐਗਰੀਕਲਚਰ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ। ਸਾਈਮਨ ਫ਼ਰੇਜ਼ਰ ਤੋਂ ਐਮ. ਪੀ ਐਮ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵਰਕਸੇਫ਼ ਬੀ. ਸੀ. (ਵਰਕਰਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਔਫ਼ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਮਬੀਆ) ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ 21 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਔਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਸੇਫ਼ਟੀ ਅਫ਼ਸਰ ਬਤੌਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧਦੀ ਗਈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬੇਟੀ ਚੰਨਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਬੇਟੇ ਅਰਸ਼ਜੀਤ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਤੇ ਕਈ ਰੰਗ ਵੇਖੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸੀ ਮੇਰੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਭਰ ਕੇ ਆਇਆ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਲਿਖਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੌਂਕ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਥਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿਆਂ ਹੋਰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸ਼ੌਂਕ ਮੱਧਮ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਕਨੇਡਾ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖਾਂ। ਕੁੱਝ ਸਮਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ। ਅਕਸਰ ਮੇਰੀ ਸੁਪੱਤਨੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਰਾਗ ਵਿਦਿਆ 'ਚ ਬੀ. ਏ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪਰੋਅ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ। ਮੇਰੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਕਮਲਜੀਤ ਸੀਹਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਪਰੂਫ਼ ਰੀਡਿੰਗ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ। ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਸੁਣਦੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਲੋਕਲ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛਾਪਣ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫ਼ੀਡਬੈਕ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀ।

2010 ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (ਰਚਨਾਵਾਂ) "ਅਧੂਰੇ ਖ਼ਾਬ" ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ

ਐਬਟਸਫ਼ੋਰਡ (ਰਜਿ.) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫ਼ਜਾਈ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਜਣਾ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਪੜੀਆਂ, ਪਾਰਖੂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਘੋਖੀਆਂ, ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਸਾਰੂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਾਣ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਇਥੇ ਕੁਝ ਕੁ ਨਾਮ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ:

- ਗ਼ਜ਼ਲ ਗੋਅ ਜਨਾਬ ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ ਜੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਇਕ ਮੁਕਾਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਡਮੁੱਲਾ ਵਕਤ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਘੋਖਿਆ, ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੌਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ।

- ਮੇਰੀ ਸਾਥਣ ਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੀਹਰਾ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿਚ ਪਰੋਅ ਕੇ ਗਾਇਆ ਵੀ।

- ਬਾਈ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ।

- ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪਰੇਰਿਆ।

- ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਵੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਪੂਨੀਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਖ਼ਰੜਾ ਪੜਿਆ, ਘੋਖਿਆ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਹੌਂਸਲਾ ਵਧਾਇਆ।

- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਐਬੋਟਸਫ਼ੋਰਡ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

- "ਦੇਵ" ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਬੈਠੇ ਸਜਣਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾ ਸੁਹਿਰਦ ਭਾਏ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸਦਕਾ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਇਸ ਸਮੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਭੈਣ, ਬੇਟੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸੀਹਰਾ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਤਪ੍ਰੀਤ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ-ਸੀਹਰਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੇਟੇ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ-ਸੀਹਰਾ, ਅਮਰ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ-ਸੀਹਰਾ, ਬੇਟੀ ਚੰਨਪ੍ਰੀਤ ਢਿਲੋਂ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਅਵਰਿੰਦਰ ਢਿਲੋਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੇਟੇ ਅਰਸ਼ਜੀਤ ਸੀਹਰਾ ਨਾਲ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਮੈਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਜ਼ਾਤੀ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਬਲਦੇਵ (ਦੇਵ) ਸੀਹਰਾ
4383 ਬਊਂਡਰੀ ਰੋਡ
ਐਬੋਟਸਫੋਰਡ, ਬੀ. ਸੀ.
(604) 823-6106
baldev.seehra@worksafebc.com
&
Crabs4755@gmail.com

ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸੰਗਦਿਲ

ਬੜੇ ਤੰਗਦਿਲ ਨੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ
ਬਧਾ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਤੂੰ ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਭਾਵੇਂ ਹੈ ਢਲਦੀ ਹੀ ਜਾਂਦੀ
ਮਗਰ ਜਗਮਗਾਉਂਦੇ ਨੇ ਆਸਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਤੂੰ ਲੁਕ ਨਾ ਸਕੇਂਗਾ ਲੁਕੀਂ ਲੱਖ ਭਾਵੇਂ
ਮੈਂ ਤੋੜਾਂਗਾ ਅਰਸ਼ਾਂ ਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਤੂੰ ਆ ਕੇ ਸਿਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਸਾਰੇ ਗ਼ਮਾਂ ਨੂੰ
ਅਜ਼ਲ ਤੋਂ ਹੰਢਾਏ ਮੈਂ ਹਿਜਰਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਰਹਾਂ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਿਚ
ਬੜੇ ਔਖੇ ਨੇ ਪਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਹੈ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਆਖ਼ਿਰ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ ਦੇਵ
ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਇਹ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਮਾਰਚ 14 2012

ਉਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ

ਉਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਖ਼ਾਬ ਸਭ ਮਨਚਲੇ
ਰਹਿ ਗਏ ਫ਼ਰਜ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਫ਼ਸੇ ਦਿਲਜਲੇ

ਚਾਲ ਉਸਦੀ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਰਿਹਾ
ਉਸਨੇ ਪਾਏ ਭੁਲੇਖੇ ਹੀ ਮਿਲਕੇ ਗਲੇ

ਕਾਫ਼ਲਾ ਇਉਂ ਗ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸੀ ਚਲਦਾ ਗਿਆ
ਹਰ ਕਦਮ ਤੇ ਅਸੀਂ ਝੱਲੇ ਨੇ ਜ਼ਲਜ਼ਲੇ

ਤੂੰ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹੇਂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਖ਼ਰ 'ਤੇ
ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਏਂਗਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੁਲਬੁਲੇ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਦੇਵ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੇ
ਉਸਨੂੰ ਖਾ ਹੀ ਗਏ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਲਵਲੇ

ਦੇਵ ਨੂੰ ਸਮਝ ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਨਾ ਆ ਸਕੇ
ਦੇਰ ਤੋਂ ਇੰਜ ਹੀ ਚਲ ਰਹੇ ਸਿਲਸਿਲੇ

ਅਪਰੈਲ 10 2012

ਰੋ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂ ਅੱਜ ਕਲ

ਰੋ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂ ਅੱਜਕਲ ਇਨਸਾਨ ਹੈ
ਆਪ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ

ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜਕਲ ਗੰਭੀਰ ਹੈ
ਅੰਨਦਾਤਾ ਜੱਗ ਦਾ ਕਿਰਸਾਨ ਹੈ

ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੁੱਲ ਸਹੀ
ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਪਰ ਦਾਨ ਹੈ

ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਖੋਖਲਾ
ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹੈ

ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਰੱਬ ਦਾ ਤਾਂ ਨਾਮ ਹੀ
ਖੋ ਗਿਆ ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦਾ ਈਮਾਨ ਹੈ

ਜਿਸਨੂੰ ਵੇਖੋ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਲਾਲਚੀ
ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹੀ ਲਾਲਸਾ ਪਰਧਾਨ ਹੈ

ਦੇਵ ਰਿਸ਼ਵਤ ਰੀਤ ਹੈ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਦਿੱਤਿਆਂ ਬਿਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ

ਸਤੰਬਰ 12 2012

ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ

ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਨਾ ਕਰ
ਬੇਯਕੀਨੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਵਕੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਪਿਆਰ ਦੀ ਗੱਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਣ
ਗੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇ-ਦਲੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਤੇਰੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਸਿਰ ਪਿਆ ਮੇਰਾ
ਤੂੰ ਉਡੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਵੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਡੁੱਬ ਜਾਵਾਂਗਾ ਮੈਂ ਸਦਾ ਦੇ ਲਈ
ਆਪਣੇ ਨੈਣਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਝੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਚੀਕ ਹੀ ਮੇਰੀ ਤੇਰੇ ਤੱਕ ਜਾਵੇ
ਉੱਚੀ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਉਹ ਨਾ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਦਾ
ਦੇਵ ਛੱਡ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਾ ਕਰ

ਮਈ 01 2012

ਯਾਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕੁਝ

ਯਾਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਰਮ ਕਰ ਦੇ
ਜ਼ਖ਼ਮ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਤੂੰ ਭਰ ਦੇ

ਖ਼ਤਮ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਗ਼ਮ ਕਰ ਦੇ
ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਂ ਫ਼ਿਰ ਸਿਤਮ ਕਰ ਦੇ

ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਹਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ
ਗ਼ਰਮ ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਰਮ ਕਰ ਦੇ

ਤੰਗ ਹਾਂ ਮੈਂ ਗ਼ਮਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ
ਹੁਣ ਤੂੰ ਆ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਸਨਮ ਭਰ ਦੇ

ਦੇਵ ਸਿਰ ਧਰ ਦਏਗਾ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ
ਗਲ ਲਗਾ ਜਾਂ ਤੂੰ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦੇ

ਜੂਨ 15 2012

ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੇਨਾਮ

ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੇਨਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਦੇਵ ਨੂੰ ਤੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਰੀਝ ਸੀ ਮੇਰਾ ਰੁਤਬਾ ਹੁੰਦਾ
ਜਾ ਮੈਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਰੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਮਾੜਾ ਰੱਬਾ
ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਈਨਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸਵੇਰਾ ਰੱਖ ਲੈ
ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਤੂੰ ਹੁਣ ਨਾ ਆਵੀਂ
ਦੇਵ ਦੇ ਸਿਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਸਤੰਬਰ 09 2012

ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੂੰ ਏਂ

ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੂੰ ਏਂ ਰਾਤ ਦੀ ਗੱਲ
ਤੜਕੇ ਤੂੰ ਪਰਭਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਮਿੱਠੇ ਮਿੱਠੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇਰੇ
ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਕਰਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਔੜ ਹੀ ਔੜ ਹਰਿਕ ਮਨ 'ਤੇ ਹੈ
ਛੇੜੋ ਜੀ ਬਰਸਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੁਰ ਪਏ
ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਝਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਹਉਮੈ ਹਉਮੈ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ
ਕਿੱਥੇ ਰੱਬ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਪਰਛਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ
ਦੇਖ ਤੇਰੀ ਔਕਾਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਮਈ 09 2012

ਮੈ ਵਗਦਾ ਰਹਾਂਗਾ

ਮੈਂ ਵਗਦਾ ਰਹਾਂਗਾ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ
ਮੈਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਜਿਹਾ ਤੇਰਾ ਹਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ

ਤੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹੀਂ ਪਰ
ਮੈਂ ਬਣਕੇ ਤੇਰੀ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ

ਤੂੰ ਸਾਵਣ ਘਟਾ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਤੇ ਬਰਸੀਂ
ਮੈਂ ਬਣਕੇ ਪਪੀਹੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ

ਬੜੇ ਰੁਤਬਿਆਂ ਦੀ ਨ ਹਉਮੈ ਹੈ ਕੋਈ
ਮੈਂ ਬਣਕੇ ਨਿਮਾਣਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ

ਤੂੰ ਲੱਭਣਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਮੈਂ ਆਉਣਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾ
ਉਦੋਂ ਤੇਰੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਰਹਾਂਗਾ

ਮਈ 11 2012

ਇਸ ਪਖੇਰੂ ਦੀ ਅਜਬ

ਇਸ ਪਖੇਰੂ ਦੀ ਅਜਬ ਪਰਵਾਜ਼ ਹੈ
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੈ

ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਖ਼ਤਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰਾਂ
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਇਕ ਇਕੱਲਾ ਰਾਜ਼ ਹੈ

ਭਰ ਹੀ ਜਾਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਮੇਰੇ ਦੇ ਸਮਾਂ
ਪਰ ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਹੋਰ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ

ਮਰਜ਼ ਕੈਸੀ ਦੇ ਗਿਆ ਤੂੰ ਲਾ-ਇਲਾਜ
ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਾਜ਼ ਹੈ

ਹਿਜਰ ਦਿੱਤਾ ਦੇਵ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਇਨਾਮ
ਤੇਰੀ ਧੁਨ 'ਤੇ ਵਜ ਰਿਹਾ ਇਹ ਸਾਜ਼ ਹੈ

ਜੂਨ 10 2012

ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਉਸ ਦਾ

ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਆ ਗਿਆ
ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ 'ਚ ਕੋਈ ਭੁਚਾਲ ਆ ਗਿਆ

ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਜਦ ਯਾਦ ਆਏ ਸੀ ਮੈਨੂੰ
ਮੇਰੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਵੀ ਫ਼ਿਰ ਗੁਲਾਲ ਆ ਗਿਆ

ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਮੈਨੂੰ
ਨਾ ਭੁੱਲਣ ਦਾ ਹੀ ਬਸ ਕਮਾਲ ਆ ਗਿਆ

ਤੇਰੇ ਬਾਝ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਫ਼ੁੱਲ ਕਹਿਣ ਮੈਨੂੰ
ਔਹ ਵੇਖੋ ਕੋਈ ਤੰਗ-ਹਾਲ ਆ ਗਿਆ

ਤੇਰੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗ਼ਮ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਹੀ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ ਚਾਲ ਆ ਗਿਆ

ਜੂਨ 23 2012

ਤੁਰ ਰਹੇ ਨੇ ਸੱਧਰਾਂ

ਤੁਰ ਰਹੇ ਨੇ ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ
ਹਸ਼ਰ ਤੱਕ ਵਧਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਫ਼ਾਸਲੇ

ਇਕ ਉਮਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਦਰ 'ਤੇ ਤੇਰੇ
ਦਿਲ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਦਾਖ਼ਲੇ

ਤੈਨੂੰ ਜਦ ਤੱਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ
ਉਮਰ ਭਰ ਵੇਖੇ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਰਾਂਗਲੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਬਣ ਗਈ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ
ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੂੰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ

ਤੂੰ ਵਿਯੋਗੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆ ਕੇ ਮਿਲ
ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਨੇ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਲਸਲੇ

ਅਕਤੂਬਰ 26 2012

ਤੂੰ ਨ ਛੁੱਪ ਸਕਦੈਂ

ਤੂੰ ਨ ਛੁੱਪ ਸਕਦੈਂ ਪਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ
ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਗਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਦਿਲ ਸਮੁੰਦਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘਾ ਹੈ
ਤੂੰ ਨਾ ਜਾ ਐਵੇਂ ਤਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਲੋਕ ਨੱਚਦੇ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆਂ ਕਰਕੇ
ਕੌਣ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਹਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਸੱਚ ਨੇ ਜਦ ਵੰਗਾਰਿਆ ਆਓ
ਹੋ ਗਏ ਲੋਕ ਡਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਰੱਬ ਕਦੋਂ ਲੁਕਦੇ ਲੁਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ
ਉਹ ਨਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਲੋਕ ਜਿੰਦਾ ਨੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ
ਪਰ ਨਾ ਮਰਦੇ ਨੇ ਮਰਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ

ਦਸੰਬਰ 20-2012

ਤੈਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਮੇਰਾ ਨਸੀਬ

ਤੈਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਮੇਰਾ ਨਸੀਬ ਸਹੀ
ਮੇਰਾ ਈਨਾਮ ਇਹ ਸਲੀਬ ਸਹੀ

ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਸੀ ਵਿਛੋੜਾ ਹੀ
ਇਹ ਵਿਛੋੜਾ ਮੇਰੇ ਕਰੀਬ ਸਹੀ

ਪਿਆਰ ਹੀ ਪਿਆਰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤਾਂ
ਸੋਚ ਤੇਰੀ 'ਚ ਇਹ ਗ਼ਰੀਬ ਸਹੀ

ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਨਾ ਕਰ
ਦਿਲ ਮਿਣਨ ਨੂੰ ਨ ਇਹ ਜਰੀਬ ਸਹੀ

ਦੇਵ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਭਾਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਜੱਗ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਗੱਲ ਅਜੀਬ ਸਹੀ

– ਮਈ 16 2012

ਬਿਰਖ ਹਾਂ ਬਿਰਖ

ਬਿਰਖ ਹਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਪੂਜ ਨਾ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਬੰਨ੍ਹ ਧਾਗੇ ਨਾ ਤੂੰ ਤੇਲ ਪਾ
ਰੱਬ ਨਾ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਸੱਚ ਹੈ ਔਖੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ
ਹਾਲਤਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਵੱਢ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੂੰ ਨਾ ਲਿਜਾ
ਲੈ ਲੈ ਛਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਇਹ ਤੇਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਵੀ
ਧਰਤ ਮਾਂ, ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਦੇਵ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਨਾ ਬਿਠਾ
ਓਸ ਥਾਂ ਬਿਰਖ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਜੂਨ 12 2011

ਹੋਠ ਦੇ ਦਿਓ

ਹੋਠ ਦੇ ਦਿਓ ਗੁਲਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ
ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਓ ਸ਼ਬਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਉਮਰ ਭਰ ਔਖ ਦੋਸਤਾ ਰਹੀ
ਹੋਰ ਕਰ ਨਾ ਖ਼ਰਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ ਦੀਦ ਤੇਰੀ ਦਾ ਤੂੰ ਦੱਸ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿਓ ਜਵਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਮੈਂ ਰਹਾਂਗਾ ਬਾਹਵਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ
ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਪਿਲਾ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਹੰਝੂ ਜੋ ਵਗੇ ਤੇਰੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ
ਸਭ ਦਾ ਦੇ ਦਿਓ ਹਿਸਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਜੋ ਲਿਖੇ ਸੀ ਖ਼ਤ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਦੇ
ਮੋੜ ਹੀ ਦਿਓ ਜਨਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਹੱਥ ਤੇਰੇ 'ਚ ਨਸੀਬ ਹੈ ਮੇਰਾ
ਰੰਕ ਜਾਂ ਬਣਾ ਨਵਾਬ ਦੇਵ ਨੂੰ

ਮਾਰਚ 16 2010

ਸ਼ੌਕ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇਰੇ

ਸ਼ੌਕ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ
ਰੋਜ਼ ਪਿਆਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ

ਦਿਲ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਉਜਾੜੀ ਜਾਵੇ
ਐਸਾ ਚਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ

ਮੈਂ ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਮੰਦਰ ਕਿਧਰੇ
ਦਿਲ ਹੀ ਸ਼ਿਵਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗਮ਼ ਦਾ

ਹੁਣ ਨ੍ਹੇਰੇ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਕੋਈ
ਦਿਲ 'ਚ ਉਜਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ

ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਡੰਗਿਆ ਹੋਇਆ
ਦੇਵ ਹਵਾਲਾ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ

ਜੂਨ 05 2012

ਦੇਵ ਨਾ ਕਰ

ਦੇਵ ਨਾ ਕਰ ਮਨਮੀਤ ਦੀ ਗੱਲ
ਉਹ ਸੀ ਤੇਰੇ ਅਤੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਰਾਤ ਗਈ ਤਾਂ ਬਾਤ ਗਈ
ਹੁਣ ਨਾ ਕਰ ਉਸ ਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਨਫ਼ਰਤ ਫ਼ੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤੀ
ਛੇੜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਗੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਵੇਚ ਰਹੇ ਨੇ
ਕਰ ਮੰਦਰ ਨਾ ਮਸੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਗੰਧਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸਭ ਦੀ ਸੋਚ
ਛੱਡਦੇ ਸੋਚ ਪਲੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਾ ਬਖ਼ਸ਼ੇ
ਦੇਵ ਹੈ ਕਰਦਾ ਮੀਤ ਦੀ ਗੱਲ

ਜੁਲਾਈ 29 2012

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਤੇਰੀ

ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਤੇਰੀ ਆਸ ਹੈ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਹੀ ਪਿਆਸ ਹੈ

ਸੱਜਣਾ ਨਾ ਤੋੜ ਦਿਲ ਮੇਰਾ
ਇਸ 'ਚ ਤੇਰਾ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਹੈ

ਜਦ ਤੋਂ ਵਿਛੜਿਆ ਏਂ ਦੋਸਤਾ
ਦਰਦ ਦਿਲ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੈ

ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਮੇਰਾ ਬਣਕੇ ਸੁਣ
ਮੇਰਾ ਨੂਰ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ

ਕਹਿ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ ਹੈ ਦੇਵ ਨੂੰ
ਯਾਦ ਰੱਖ ਉਹ ਆਸ ਪਾਸ ਹੈ

ਮਾਰਚ 01 2010

ਮਿਟਾ ਸਕਦੈਂ ਤਾਂ

ਮਿਟਾ ਸਕਦੈਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਚੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ
ਨਾ ਯਾਦ ਆਵਾਂ ਕਦੇ ਮੁੱਢੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ

ਮੈਂ ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਸਦਾ ਤੇਰਾ ਰਹਾਂਗਾ ਦੋਸਤ
ਮਿਟਾ ਸਕਦੈਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਅੰਬਰੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ

ਮੇਰੇ ਰਾਹਾਂ 'ਚ ਗ਼ਮ ਨੇ ਓ ਖ਼ੁਦਾ ਬਹੁਤੇ
ਮਿਟਾ ਗ਼ਮ ਹੀ ਜਾਂ ਜੱਗੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ

ਮੁਹੱਬਤ ਤੇਰੀ ਨੇ ਲੁੱਟਿਆ ਕਦੋਂ ਦਾ ਦੇਵ
ਤੂੰ ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਹਰਿਕ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ

ਹੇ ਉਲਫ਼ਤ ਵਾਲੇ ਰਸਤੇ ਦਾ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਦੇਵ
ਤੂੰ ਆ ਜਾ ਰੱਬ ਦੀ ਰਾਹੋਂ ਮਿਟਾ ਮੈਨੂੰ

ਜੁਲਾਈ 22 2010

ਮੈਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ

ਮੈਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤੂੰ ਵਹਿਣ ਦੇ
ਛੇੜ ਨਾ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਇਸ਼ਕੇ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾਈ ਹੈ ਤੂੰ
ਰੋ ਨਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ ਢਹਿਣ ਦੇ

ਮੈਂ ਅਜ਼ਲ ਤੋਂ ਦਰਦ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ
ਅੱਜ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਕਹਿਣ ਦੇ

ਪਰਬਤਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰ ਮੈਂ ਹੜ੍ਹ ਬਣ ਗਿਆ
ਹੰਝ ਵਾਂਗੂੰ ਅਪਣੀ ਗੱਲ੍ਹ 'ਤੇ ਵਹਿਣ ਦੇ

ਰੌਅ 'ਚ ਮੈਂ ਹਾਂ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ
ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਹੁਣ ਮਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਹਿਣ ਦੇ

ਮੈਂ ਉਡੀਕਾਂ ਤੇਨੂੰ ਹੀ ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ
ਉਮਰ ਭਰ ਤੂੰ ਹੁਸਨ ਅਪਣਾ ਵਹਿਣ ਦੇ

ਅਗਸਤ 22 2011

ਇਕ ਵਾਰੀ ਦੇ ਦੇ

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੇ ਦੇ ਤੂੰ ਓਹੀ ਝਲਕ
ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰੀ ਹੈਂ ਜ਼ਮੀਂ ਤੂੰ ਹੀ ਫ਼ਲਕ

ਮੁੱਦਤਾਂ ਦੀਦਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨ ਬੀਤੀਆਂ
ਫ਼ੇਰ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵਿਖਾ ਅਪਣੀ ਝਲਕ

ਸੁਰਗ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਬਣ ਸਕੇ
ਦੇਖ਼ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲਕ

ਰੱਬ ਦੀ ਨਿਆਮਤ ਮੁਹੱਬਤ ਦੋਸਤਾ
ਦੇਵ ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਵਸਦੀ ਹੈ ਖ਼ਲਕ

ਅਗਸਤ 23 2012

ਅੱਖ ਚੋਂ ਡਿਗਿਆ

ਅੱਖ ਚੋਂ ਡਿਗਿਆ ਹੰਝੂ ਖ਼ਾਰਾ
ਜਿਉਂ ਡਿਗਦਾ ਅੰਬਰ 'ਚੋਂ ਤਾਰਾ

ਪਿਆਰ 'ਚ ਮਿਲਦੇ ਹਾਵਾਂ ਹੌਕੇ
ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਦਿਲ ਹੈ ਭਾਰਾ ਭਾਰਾ

ਜਿੰਦ ਮੇਰੀ ਕੰਬੇ ਇਉਂ ਬਿਲਕੁਲ
ਜਿਉਂ ਕੰਬਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਾਰਾ

ਤੈਨੂੰ ਹੋਣ ਮੁਬਾਰਕ ਮੇਲੇ
ਮੈਂ ਰੋਵਾਂਗਾ 'ਕੱਲਾ ਕਾਰਾ

ਮਾਰੂਥਲ ਜਿਓਂ ਤਰਸੇ ਮੀਂਹ ਨੂੰ
ਦੇਵ ਇਓਂ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਯਾਰਾ

ਸਤੰਬਰ 06 2011

ਜਿੰਦ 'ਚ ਹਰ ਕਦਮ

ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਡਰ ਰਿਹਾ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹਾਂ ਭਰ ਰਿਹਾ

ਉਮਰ ਲੰਘੀ ਕੰਡਿਆਂ 'ਤੋਂ ਹੀ ਸਦਾ
ਵਕਤ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਬਰ ਰਿਹਾ

ਰੰਗ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਭਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ
ਦਿਲ 'ਚ ਉਸ ਬੇਦਰਦ ਦਾ ਹੀ ਘਰ ਰਿਹਾ

ਦਰਦ ਦਾ ਉੱਕਾ ਨਾ ਕਰਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦਿਲ
ਹਿਜਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਅਜ਼ਲ ਤੋਂ ਜਰ ਰਿਹਾ

ਦੇਵ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖ ਤੂੰ ਫ਼ਰਹਾਦ ਵਾਂਗ
ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਖ਼ਾਤਿਰ ਉਹ ਹਿੰਮਤਵਰ ਰਿਹਾ

ਅਕਤੂਬਰ 03 2011

ਯਾਰ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਫ਼ਿਰ

ਯਾਰ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਫ਼ਿਰ ਮਦਹੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ
ਮੇਰੀਆਂ ਬੇਚੈਨੀਆਂ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਤੇਰੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ
ਭਟਕਿਆ ਹਾਂ ਤੂੰ ਟਿਕਾਣੇ ਹੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਤੈਥੋਂ ਬਿਨ ਜੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ ਮੇਰਾ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਤੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਹੈ ਹਨੇਰਾ
ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋ ਗ਼ਮ ਨੂੰ ਤੂੰ ਰੂ ਪੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਬਿਨ ਮੁਹੱਬਤ ਦਿਲ ਮਿਰਾ ਡੁੱਬਦਾ ਹੀ ਜਾਂਦਾ
ਪਿਆਰ ਕਰ ਆ ਦਿਲ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਪੁਰਜੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਧਰੇ ਮੇਰੀ ਪਥਰਾ ਨਾ ਜਾਵੇ
ਦੇਵ ਦੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰ ਦੇ

ਮਈ 26 2011

ਵਾਰ ਅੱਖ ਦਾ ਵੀ

ਵਾਰ ਅੱਖ ਦਾ ਵੀ ਕਦੇ ਦਿਸਿਆ ਭਲਾ।
ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਕਦੇ ਭਰਿਆ ਭਲਾ!

ਸਮਝ ਮੇਰੀ ਪੀੜ ਤੂੰ ਐ ਦੋਸਤਾ,
ਦਰਦ ਦੂਰੀ ਦਾ ਕਦੇ ਦਿਸਿਆ ਭਲਾ!

ਸੋਚ ਤੇਰੀ ਤੰਗ ਸੀ ਤੂੰ ਜਿੱਤ ਗਿਆ,
ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਤੰਗਦਿਲ ਕਦੇ ਜਿੱਤਿਆ ਭਲਾ!

ਅੱਖ ਮੂਹਰੇ ਹੁਣ ਨਾ ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰਿਹਾ,
ਖ਼ਾਬ ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਭੁੱਲਿਆ ਭਲਾ!

ਦੇਵ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਬਲਦਾ ਹੈ ਸਦਾ,
ਤੂੰ ਹੀ ਦੱਸ ਸੂਰਜ ਕਦੇ ਬੁਝਿਆ ਭਲਾ।

ਮਾਰਚ 31 2012

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਹਰ ਜਨਮ ਮੈਂ ਉਧਾਰੇ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ
ਇੱਕ ਬਸ ਤੇਰਾ ਹਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਦੇ ਹਰਫ਼ ਬਣ ਕੇ ਹੀ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਬਸ ਸਵਾਗਤ ਤੇਰਾ ਹੀ ਕਰਨੇ ਨੂੰ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਾਹਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਹਸ਼ਰ ਤਕ ਤੇਰਾ ਹਮਸਫ਼ਰ ਬਣਨਾ
ਰਾਹ ਤੇਰੀ ਸੁਹਾਣੀ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ

ਫ਼ਰਵਰੀ 05 2012

ਹਰ ਇਕ ਧੁਖਦੀ ਆਂਦਰ

ਹਰ ਇਕ ਧੁਖਦੀ ਆਂਦਰ ਉਗਲੇ ਬਿਰਹੋਂ ਦੀਆਂ ਹਾਵਾਂ
ਢਲਦੇ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਮੇਰੀਆਂ ਜਾਣ ਢਲਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ

ਜੇ ਤੂੰ ਕਰੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਾਤੀਂ ਮਿਲਣੇ ਆਵਾਂ
ਮੈਂ ਬਣ ਕੇ ਜੁਗਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਰਾਹਵਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਹੀ ਰੁਸ਼ਨਾਵਾਂ

ਪਿਆਰੋਂ ਹੀਣੇ ਵਸਲ ਦੇ ਬੱਦਲ ਕੋਲੋਂ ਖਾਲੀ ਲੰਘਣ
ਸਾਵਣ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਬਸ ਤਰਸਣ ਅੱਡੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ

ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆਂ ਯਾਰਾ
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਕਿੱਦਾਂ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂ

ਮੌਸਮ ਫ਼ੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਸ ਪੱਤਝੜ ਵਾਂਗੂ ਲੰਘੇ
ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਭੁਗਤੇ ਜਿੰਦਾਂ ਹੋਣ ਸਜਾਵਾਂ

ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਬਣ ਕੰਡੇ ਚੁੱਭਦਾ ਨਾ ਫ਼ਿਰ ਕਦੇ ਵੀ ਯਾਰਾ
ਜੇ ਤੂੰ ਗਲ ਪਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਉਮਰਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ

ਫ਼ਰਵਰੀ 24 2010

ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁੱਕਿਆ

ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁੱਕਿਆ ਜਿਉਂ ਰੋਹੀ ਦਾ ਰੁੱਖ
ਵੇਖ ਅਪਣੇ ਬੀਮਾਰ ਨੂੰ ਮੋੜ ਨ ਯਾਰਾ ਮੁੱਖ

ਤੇਰੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਬਾਲਿਆ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੀਪ
ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬੁਝਾ ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਨਾ ਮੰਨਾਂ ਦੁੱਖ

ਮੈਂ ਤੇ ਕੰਢੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਉਗਿਆ ਹਾਂ ਦਿਲਦਾਰ
ਪਾਣੀ ਵਾਂਗੂੰ ਤੂੰ ਵਗੇਂ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਖਲੋਤਾ ਰੁੱਖ

ਤੇਰੇ ਬਿਨ ਇਹ ਜਿੰਦਗੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤ ਮੁਹਾਲ
ਕਦੇ ਤਾਂ ਆ ਕੇ ਪੁੱਛਲੈ ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਦਾ ਦੁੱਖ

ਯਾਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜੇ ਕਰੇਂ ਮੈਂ ਬਣਜਾਂ ਫ਼ਰਹਾਦ
ਪਰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਾ ਭਾਲਦਾ ਇਕ ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਦੀ ਭੁੱਖ

ਮੇਰੇ ਯਾਰਾਂ ਨਾ ਰੁਆਂ ਦੀਵਾਨਾ ਹੈ ਦੇਵ
ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤੇ ਦੁੱਖ

ਦੇਵ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਦੀਦ ਦੀ ਤਾਂਘ ਰਹੂ ਦਿਲਦਾਰ
ਲੈ ਲਈਂ ਭਾਵੇਂ ਜਾਨ ਤੂੰ ਯਾਰ ਵਿਖਾਕੇ ਮੁੱਖ

ਮਈ 24 2010

ਸਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ਼ਕ

ਸਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਹਾਂ ਤਰ ਗਏ
ਦੀਦ ਤੇਰੀ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਮਰ ਗਏ

ਰੁੱਤ ਜੋਬਨ ਦੀ ਸੀ ਬਾਜ਼ੀ ਇਸ਼ਕ ਸੀ
ਰੁੱਤ ਜੋਬਨ ਦੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹਰ ਗਏ

ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਦ ਗੈਰ ਦੇ
ਪੀੜ ਭਾਰੀ ਸੀਨੇ ਉਤੇ ਜਰ ਗਏ

ਜਿਹੜੇ ਦਰ ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਉਹ ਖ਼ਤ ਮੇਰੇ
ਵੇਖ ਮੈਨੂੰ ਭੇੜ ਕੇ ਉਹ ਦਰ ਗਏ

ਦੇਵ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਨਿਡਰ
ਖੌਰੇ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅੱਜ ਡਰ ਗਏ

ਮਈ 26 2010

ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਮਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ
ਇਹ ਪੀੜ ਪੁਰਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ

ਫੱਟ ਇਸ਼ਕ 'ਚ ਝੱਲੇ ਜਿੰਦ ਸਾਰੀ
ਹੁਣ ਪਰ ਮਰਜਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ

ਮੈਂ ਭੁੱਲਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਯਾਦ ਤੇਰੀ
ਪਰ ਪ੍ਰੀਤ ਸੁਹਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ

ਇਹ ਹਿਜਰ ਮੁਕੱਦਰ ਹੈ ਮੇਰਾ
ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ

ਬੰਦੇ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਦੇਵ
ਪਰ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਣੀ ਨਈਂ ਮਰਦੀ

ਜੂਨ 03 2010

ਦੁੱਖ ਹੱਸ ਹੱਸ

ਦੁੱਖ ਹੱਸ ਹੱਸ ਅਸੀਂ ਹੰਢਾਏ ਨੇ
ਗ਼ਮ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹੇ ਨੇ

ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸ਼ਿਕਵਾ ਗਿਲਾ ਕੋਈ
ਗ਼ਮ ਧੁਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਲਿਖਾਏ ਨੇ

ਸੀਨੇ ਲਾ ਤੇਰੀ ਬਿਰਹਾ ਨੂੰ
ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਅਸੀਂ ਲੰਘਾਏ ਨੇ

ਜੀਵਨ ਪੱਤਝੜ ਵਾਂਗ ਬਿਤਾਇਆ
ਫ਼ੁੱਲ ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖਿੜਾਏ ਨੇ

ਦੀਵੇ ਨਾ ਵਸਲਾਂ ਦੇ ਬਾਲੋ
ਦੇਵ ਅੱਕ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬੁਝਾਏ ਨੇ

ਜੂਨ 10 2010

ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਗ਼ੈਰ

ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਗ਼ੈਰ ਹੀ ਚੰਗੇ ਰਹੇ
ਕਤਲ਼ ਕਰਨੋਂ ਜੋ ਮਿਰਾ ਸੰਗੇ ਰਹੇ

ਆਸ ਸੀ ਤੇਰੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਦੋਸਤਾ
ਹਿਜ਼ਰ ਦੀ ਸੂਲੀ ਅਸੀਂ ਟੰਗੇ ਰਹੇ

ਉਹ ਜਨੂਨੀ ਧਰਮ ਦੀ ਹੀ ਆੜ 'ਚ
ਨਿਤ ਕਰਾਉਂਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੰਗੇ ਰਹੇ

ਨਾਲ ਦੌਲਤ ਅਕਲ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਨਾ
ਕੁਝ ਧਨੀ ਅਕਲੋਂ ਤਾਂ ਬਸ ਨੰਗੇ ਰਹੇ

ਬਾਗ਼ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੀ ਦਿਲ ਦੇਵ ਦਾ
ਦਰਦ ਦੇ ਅਰਮਾਨ ਸਭ ਡੰਗੇ ਰਹੇ

ਜੂਨ 13 2010

ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਰਪਣ ਹਾਂ

ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਰਪਣ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਸਾਹਵੇਂ ਬੈਠ ਜ਼ਰਾ
ਮੁੱਖ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਵੇਖੇਂਗਾ ਆ ਜਾ ਨੈਣ ਮਿਲਾ

ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ ਸਹਿੰਦਾ ਤੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ
ਤੈਥੋਂ ਜਰ ਨਾ ਹੋਣੇ ਇਹ ਸਭ ਸਹਿ ਕੇ ਵੇਖ ਜ਼ਰਾ

ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਖ਼ੰਜਰ ਮਾਰੇਂ ਫ਼ਿਰ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਪੁੱਛੇਂ ਪੀੜ
ਤੇਰੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਮੈਂ ਹੱਸਦਾ ਇਹ ਹੈ ਦਰਦ ਬੜਾ

ਮੇਰੀ ਰਾਹ ਸੂਲਾਂ ਕੰਡੇ ਪੈਰ ਵੀ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ
ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਰਸਤੇ ਟੇਢੇ ਮੇਢੇ ਹੁੰਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸਦਾ

ਦੇਵ ਕਿਆਮਤ ਤੀਕਰ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਰਾਹੀ ਹੋਵੇ
ਤੈਨੂੰ ਗ਼ਮ ਦੀ ਛਾਂ ਨਾ ਛੂਹਵੇ ਮੰਗੇ ਇੱਕ ਦੁਆ

ਜੂਨ 30 2010

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਨਾਲ ਮੈਂ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ
ਕੋਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਸੜਦਾ ਰਿਹਾ

ਪੱਤਝੜਾਂ ਵਿਚ ਪੱਤਿਆਂ ਸੰਗ ਡਿਗਿਆ
ਪਾਣੀਆਂ ਸੰਗ ਸਾਉਣ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ

ਪੈੜ ਤੇਰੀ ਰੇਤ ਵਿਚ ਸੀ ਮਿਟ ਰਹੀ
ਮੈਂ ਦੀਵਾਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਫੜਦਾ ਰਿਹਾ

ਰੀਝ ਮੇਰੀ ਦਿਲ ਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈ
ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੂਲ਼ੀ ਮੈਂ ਨਿੱਤ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ

ਦੇਵ ਨੇ ਟੁੱਟਣਾ ਸੀ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਹੀ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਤੇਰੇ ਅੰਬਰੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ

ਜੁਲਾਈ 10 2010

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ਼ ਨੂੰ

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਸਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਹਿਜਰ ਹੀ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਜੋ ਮਿਲ ਗਿਆ
ਹਿਜਰ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਜਿੰਦ ਨੱਚਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਸਦਾ ਤਾਲ ਵਿਚ
ਯਾਦ ਆਪਣੀ ਮੇਰਾ ਸਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਹੈ ਹਿਜਰ ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ
ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਦੇਵ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤੇਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ
ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇ

ਅਗਸਤ 12 2010

ਦਿਲ ਸ਼ਮਾਂ ਵਾਂਗ

ਦਿਲ ਸ਼ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਜਲਾ ਕੇ ਵੇਖ
ਡੰਗ ਬਿਰਹੋਂ ਦਾ ਖਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਮੈਂ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਪਾਣੀ
ਮੈਨੂੰ ਹੋਠੀਂ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਤਾਂ
ਅੱਖ ਨਾਲ ਅੱਖ ਮਿਲਾਕੇ ਵੇਖ

ਆ ਪ੍ਰੀਤ ਨਦੀ ਦੇ ਸੰਗਮ 'ਤੇ
ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਬਾਹਾਂ ਪਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਮੈਂ ਬੁੱਧ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਜਾਵਾਂਗਾ
ਦੇਵ ਹਾਂ ਦੇਵ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਵੇਖ

ਜੁਲਾਈ 20 2010

ਅੱਖ 'ਚ ਹੰਝੂ ਜਦ

ਅੱਖ 'ਚ ਹੰਝੂ ਜਦ ਵੀ ਆਇਆ ਕਰਨਗੇ
ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਗੁਣਗੁਣਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਗ਼ਮ ਦੇ ਬੱਦਲ ਜਦ ਵੀ ਛਾਇਆ ਕਰਨਗੇ
ਨੈਣ ਫ਼ਿਰ ਹੰਝੂ ਵਹਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਬਹਿ ਇਕੱਲੇ ਫ਼ੋਟੋ ਮੇਰੀ ਵੇਖ ਕੇ
ਭਰ ਕੇ ਹਉਕੇ ਹਿੱਕ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਜਦ ਮਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਇਹ ਸਭ ਮਿਟ ਜਾਣਗੇ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਫ਼ੁੱਲ ਖਿੜਖਿੜਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਮੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾ ਨੂੰ ਰੱਖੀਂ ਸਾਂਭ ਕੇ
ਜਾ ਰਹੇ ਪਲ ਵੀ ਸਤਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਇਹ ਭੁਲੇਖਾ ਦੇਵ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਹ
ਕਬਰ 'ਤੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਇਆ ਕਰਨਗੇ

ਜੁਲਾਈ 18 2010

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੇਖ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੇਖ ਇਹ ਕਰਕੇ ਕਦੀ
ਵੇਖ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਨਜ਼ਰ ਭਰਕੇ ਕਦੀ

ਮੈਂ ਖੜਾ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੇ ਦੇਰ ਤੋਂ
ਵੇਖ ਲੈ ਮੈਂ ਉਠਣਾ ਮਰਕੇ ਕਦੀ

ਤੂੰ ਸਿਕੰਦਰ ਹੈਂ ਸਦਾ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ ਤੂੰ
ਵੇਖ ਪੋਰਸ ਵਾਂਗ ਵੀ ਹਰਕੇ ਕਦੀ

ਮੈਂ ਕਦੇ ਪਰਦਾ ਕੋਈ ਰਖਿਆ ਨਹੀਂ
ਨੂਰ ਤੋਂ ਚੁੰਨੀ ਤੇਰੀ ਸਰਕੇ ਕਦੀ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਰੀ ਅਧੂਰੀ ਤੇਰੇ ਬਿਨ
ਇਹ ਅਧੂਰਾਪਣ ਵਿਖਾ ਜਰਕੇ ਕਦੀ

ਦੇਵ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਹੈ ਤੇਰਾ ਹੀ ਰਹੂ
ਇਹ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਤੂੰ ਵਿਖਾ ਕਰਕੇ ਕਦੀ

ਜੁਲਾਈ 17 2010

ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਸਾਥ ਰਿਹਾ

ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਸਾਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿਲ ਕਿੱਥੇ ਭਰਦਾ
ਤੈਨੂੰ ਤੱਕਣਾ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਆਦਤ ਇਸ ਬਿਨ ਕਿੱਥੇ ਸਰਦਾ

ਹੋਰ ਬਥੇਰੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬਹੁਤੇ
ਤੇਰੀ ਦੂਰੀ ਨਾ ਝੱਲਾਂ ਮੈਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ

ਤੇਰੇ ਸੰਗ ਮੈਂ ਮਾੜੇ ਵਕਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੀ ਰਹਿਨਾ
ਬਿਨ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਚੰਗੇ ਵਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਜਰਦਾ

ਤੰਗ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵੇਖੇ ਨੇ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੰਢਾਏ
ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਹੈ ਖੇਡ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੈਂ ਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ

ਕਾਸ਼! ਤੂੰ ਦੇਵ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਪਿਆਰੇ
ਤੂੰ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਿਰ ਆਪੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਹਰਦਾ

ਜੁਲਾਈ 28 2010

ਯਾਦ ਨੇ ਫ਼ਿਰ

ਯਾਦ ਨੇ ਫ਼ਿਰ ਸਤਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਰਾਤ ਭਰ ਫ਼ਿਰ ਜਗਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਅੱਖੀਆਂ ਲਾਲ ਲਾਲ ਹੋਈਆਂ ਨੇ
ਉਸਨੇ ਫ਼ਿਰ ਤੋਂ ਰੁਲਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਹੁਣ ਨਾ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਤੂੰ ਯਾਦ ਕਰੀਂ
ਉਸਨੇ ਤੈਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਤੂੰ ਅਪਣੇ ਛੱਡੇ ਸਨ
ਉਹ ਤਾਂ ਤੈਥੋਂ ਪਰਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਦੇਵ ਤੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੁਣ ਨਾ ਕਰ
ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਘਰ ਵਸਾਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਜੁਲਾਈ 30 2010

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਹੀ

ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ
ਤਾਂਘ ਤੇਰੀ ਸਤਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹਣੇ ਦੀ
ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਆਰਜ਼ੂ ਸੀ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ
ਆਰਜ਼ੂ ਇਹ ਮੁਕਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੁੱਕਦੀ ਮੁੱਕਦੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਮੁਕਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਤੇ ਫ਼ਿਰ ਜੁਦਾ ਹੋਣਾ
ਰੋਜ਼ ਇਹ ਗੱਲ ਰੁਲ਼ਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਦੇਵ ਤਾਂ ਬਸ ਵਫ਼ਾ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ
ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਜਲ਼ਾਉਂਦੀ ਏ ਮੈਨੂੰ

ਅਗਸਤ 5 2010

ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ

ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਖ਼ੂਬ ਸੁਹਾਣੀ ਰਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਜ਼ੁਲਫ਼ ਤੇਰੀ ਵਿਚ ਰਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਪਰਭਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਨੀਂਦਰ ਵਾਲੇ ਨੈਣਾ ਅੰਦਰ
ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਮਿੱਠੀ ਜਿਹੀ ਗਲਵੱਕੜੀ ਅੰਦਰ
ਦੋ ਚਿੱਤੀ ਜਿਹੀ ਬਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਰੰਗ 'ਚ ਭਿੱਜਦੇ ਭਿੱਜਦੇ
ਸਾਵਣ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਤੇਰੀ ਹੋਵੇ ਜਿੱਤ ਜੇ ਹੋਵੇ
ਮੇਰੀ ਹੋਵੇ ਮਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਕਾਲੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਵੀ ਚੰਗੀ
ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਦੀ ਬਾਰਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਦੇਵ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵਸ ਜਾਈਏ
ਜਿਥੇ ਨਾ ਕੂੜ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਜੇ ਹੋਵੇ

ਅਗਸਤ 09 2010

ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਆਈ

ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਆ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ
ਦੁੱਖ ਦੀ ਬੱਦਲੀ ਛਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਮਹਿਫ਼ਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਮੈਂ ਰਿਹਾ
ਇਹ ਇਕੱਲ ਤੜਫ਼ਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਰੱਬ ਨੇ ਹੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਫ਼ਰਿਆਦ ਜਦ
ਦਿਲ ਮਿਰਾ ਉਹ ਖਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਸੀ ਕਹਾਣੀ ਓਸਦੀ
ਪੱਤਝੜ ਜਦ ਆ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਹਰ ਕਲੀ ਤੇ ਬਾਗ਼ਾ ਵਿਚ ਆਈ ਬਹਾਰ
ਰੂਹ ਮੇਰੀ ਤਰਸਾ ਗਈ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ

ਅਗਸਤ 15 2010

ਦਿਲ ਸਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ

ਦਿਲ ਸਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ
ਖ਼ੂਨ ਚਾਵਾਂ ਦਾ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ

ਪੀੜ ਅੱਲੇ ਜਿਹੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੀ
ਮੈਂ ਹਰਿਕ ਦਿਨ ਹੀ ਸਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ

ਛਾਪ ਛੱਡਕੇ ਉਹ ਦਿਲ 'ਤੇ ਗਏ
ਸੇਕ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਸਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ

ਦੇਵ ਭੁੱਲ ਜਾ ਤੂੰ ਹੁਣ ਪਿਆਰ ਨੂੰ
ਵਕਤ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ

ਅਗਸਤ 20 2010

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ
ਗੁਜ਼ਰੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗ਼ਰਦ ਹੈ

ਇਹ ਨਾ ਘਟਣਾ ਜਾਣਦਾ
ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਇਹ ਦਰਦ ਹੈ

ਵੇਖ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ
ਆਸ ਮੇਰੀ ਜ਼ਰਦ ਹੈ

ਹੰਝ ਮੇਰੇ ਗਰਮ ਹਨ
ਆਹ ਮੇਰੀ ਸਰਦ ਹੈ

ਵਧ ਰਿਹਾ ਬਸ ਵਧ ਰਿਹਾ
ਦੇਵ ਦਾ ਇਹ ਦਰਦ ਹੈ

ਅਗਸਤ 24 2010

ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਕਤ ਨੇ

ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਕਤ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਜਬੂਰ
ਦੇਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਲਦਾ ਤੇਰਾ ਸਾਥ ਜਰੂਰ

ਪਾਣੀ ਉੱਤੇ ਝੜ ਗਿਆ ਹੁਣ ਮੈਂ ਗਲਦਾ ਬੂਰ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਨਾ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਮਗਰੂਰ

ਤੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਰੌਜ਼ ਹੀ ਆਪਣਾ ਇਕ ਸਥਾਨ
ਅੱਜ ਕੱਲ ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ ਜੁਦਾ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਦੂਰ

ਤੂੰ ਤਾਂ ਨੈਣ ਬਨੇਰਿਓਂ ਦਿੱਤਾ ਮੈਨੂੰ ਡੇਗ
ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਨੂਰੋ ਨੂਰ

ਹੁਣ ਨਾ ਕਰ ਤੂੰ ਸਾਥੀਆ ਝੂਠੇ ਕੌਲ ਕਰਾਰ
ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਸਭ ਟੁੱਟਕੇ ਹੋਏ ਚਕਨਾਚੂਰ

ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਯਾਰ
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨੈਣੀ ਵਸਾਂ ਵਸੇ ਜਿਉਂ ਪਿਆਰ ਸਰੂਰ

ਹੁਣ ਤੂੰ ਭਾਵੇਂ ਮਹਿਰਮਾ ਦੇਵ ਨੂੰ ਜਾਵੀਂ ਭੁੱਲ
ਉਹ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਮਸ਼ਹੂਰ

ਅਗਸਤ 28 2010

ਇਹ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ

ਇਹ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ
ਇਹ ਮਰਜ਼ ਪੁਰਾਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ

ਹੁਣ ਪੀੜ ਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਬਸ ਬੈਠੀ
ਜਿਉਂ ਹੋਵੇ ਸੁਆਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ

ਇਹ ਪੀੜ ਕਦੇ ਘਟਦੀ ਹੈ ਭਲਾ
ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ ਕਹਾਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ

ਮੇਰੇ ਨਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੱਥ ਆਇਆ
ਮੈਂ ਖ਼ਾਕ ਹੇ ਛਾਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ

ਕੀ ਦੇਵ ਵਿਚਾਰੇ ਦੇ ਪੱਲੇ
ਇਕ ਗੀਤ ਨਿਮਾਣੀ ਉਮਰਾਂ ਦੀ

ਅਗਸਤ 30 2010

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ
ਹਾਂ ਇਕ ਇਨਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ

ਹੋਰ ਕਿੰਨਾਂ ਮੈਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਦਿਲ ਜਿਗਰ
ਅੱਖ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ

ਤੇਰੀ ਹਰ ਇਕ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਨਿਸਾਰ
ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ

ਜੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਕ ਤੇਰੀ ਹੀ ਦੀਦ ਨੂੰ
ਬਸ ਤੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ

ਲੋਕ ਛਿਗ ਛਿਗ ਕੇ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰ ਗਏ
ਦੇਵ ਨੂੰ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ

ਅਗਸਤ 31 2010

ਤੈਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਰੱਬ

ਤੈਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਰੱਬ ਦੀ ਹੀ ਹੈ ਰਜ਼ਾ
ਦੇਵ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਇਹ ਸਜ਼ਾ

ਮੈਂ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਖ਼ਤਾ
ਕਰ ਲਿਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ ਸਜ਼ਾ

ਤੈਨੂੰ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਕਰਕੇ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾਂ
ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ ਇਸ 'ਚ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਮਜ਼ਾ

ਜਦ ਖ਼ਿਜ਼ਾਂ ਆਈ ਮੇਰੇ ਅਰਮਾਨ 'ਤੇ
ਮਹਿਕਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਫ਼ਜ਼ਾ

ਦੇਵ ਤੋਂ ਜਦ ਉਸਨੇ ਅੱਖਾਂ ਫ਼ੇਰੀਆਂ
ਰੀਝ ਮੇਰੀ ਉੱਤੇ ਆਈ ਸੀ ਕਜ਼ਾ

ਸਤੰਬਰ 02 2010

ਮੁੜ ਕੇ ਓਹੀ

ਮੁੜ ਕੇ ਓਹੀ ਪਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ
ਜਾਂ ਫ਼ਿਰ ਕੋਈ ਸੱਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਉਲਝਣ ਉਲਝਣ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ
ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਝੁਲਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਲੂ ਵਿਚ
ਅਪਣੀ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਜਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਦਿਲ ਦੇ ਦੀਪ ਤੇ ਫ਼ੂਕ ਨਾ ਮਾਰੀਂ
ਸੜ ਬਲ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਸਬਰ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਤੂੰ ਬਥੇਰਾ
ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੇਵ ਨੂੰ ਫਲ ਤੂੰ ਦੇ ਦੇ

ਸਤੰਬਰ 05 2010

ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਲਾਈਆਂ

ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਲਾਈਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਕਜਰਾਰੀਆਂ
ਜੇ ਤੂੰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਵਣਜਾਰੀਆਂ

ਕਿਉਂ ਨਾ ਯਾਰਾ ਤੂੰ ਨਿਭਾਈਆਂ ਯਾਰੀਆਂ
ਰੋ ਰੋ ਅੱਖੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਹਨ ਹਾਰੀਆਂ

ਝੂਠਿਆ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਤੂੰ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਖ਼ੁਆਰੀਆਂ

ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਜਿੰਦ
ਕਿਉਂ ਤੂੰ ਫ਼ਿਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ

ਸਾਥ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਜੇ ਮਿਲਦਾ ਦੇਵ ਨੂੰ
ਹਸ਼ਰ ਤੀਕਰ ਫ਼ਿਰ ਤਾਂ ਸਨ ਸਰਦਾਰੀਆਂ

ਦੇਵ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਤੇ ਸੀ ਹੀ ਤੁਰ ਰਿਹਾ
ਤੋੜਿਆ ਦਿਲ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀਆਂ

ਸਤੰਬਰ 10 2010

ਬੰਦਾ

ਬੰਦਾ ਵੇਖੋ ਕੀ ਕੀ ਕਰਦਾ
ਰਿੜਦਾ ਖੜਦਾ ਜੀਂਦਾ ਮਰਦਾ

ਬੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਰੁੜਦਾ ਖ਼ਪਦਾ
ਹਰਦਾ ਜਿੱਠਦਾ ਜਿੱਤਦਾ ਹਰਦਾ

ਸਾਰੀ ਉਮਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ
ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਨਿੱਤ ਆ ਜਰਦਾ

ਲੱਖ ਕਰੇ ਇਹ ਯਤਨ ਤੇ ਹੀਲੇ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਹਰਦਮ ਇਹ ਤਾਂ ਮਰਦਾ

ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅੱਖ਼ਾਂ ਕੱਢਦਾ
ਦੇਵ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਾ ਡਰਦਾ

ਅਕਤੂਬਰ 29 2010

ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ

ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਤਕਰਾਰ ਨਾ ਕਰ
ਊਂਝ ਹੀ ਯਾਰ ਖ਼ੁਆਰ ਨਾ ਕਰ

ਮੇਰੇ ਦਿਲਦਾਰਾ ਤੂੰ ਆ ਜਾ
ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਖ਼ੁਆਰ ਨਾ ਕਰ

ਤੇਰੇ ਦਰ ਦਾ ਮੈਂ ਹਾਂ ਸਵਾਲੀ
ਜ਼ਿਕਰ ਸਰੇ-ਬਜ਼ਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਤੇਰੀ ਯਾਦ 'ਚ ਤਾਰੇ ਗਿਣਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਬੇਜ਼ਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਇਕਰਾਰ
ਤੂੰ ਮੈਨੰ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਜੋ ਛੱਡ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਗਿਆ
ਜ਼ਿਕਰ ਉਸਦਾ ਹਰਵਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਉਲਫ਼ਤ ਵਿਚ ਛੱਡ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ
ਤੂੰ ਹਰਵਾਰ ਓ ਯਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਜੇ ਤੇਨੂੰ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈ
ਦੇਵ ਇਸ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਨਾ ਕਰ

ਅਕਤੂਬਰ 18 2010

ਉਹ ਗਿਆ ਯਾਰੋ

ਉਹ ਗਿਆ ਯਾਰੋ ਕਿ ਹੁਣ ਨਾ ਆਏਗਾ
ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ਼ਮ ਉਸਦਾ ਝੱਲਿਆ ਜਾਏਗਾ

ਸ਼ਾਮ ਜੇ ਇੰਝ ਹੀ ਰਹੀ ਅੰਦਰ ਮੇਰੇ
ਫ਼ਿਰ ਹਨੇਰਾ ਰੂਹ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਛਾਏਗਾ

ਯਾਦ ਉਸਦੀ ਜੇ ਸਤਾਉਂਦੀ ਹੀ ਰਹੀ
ਵਾਂਗ ਘੁਣ ਝੋਰਾ ਉਦ੍ਹਾ ਖਾ ਜਾਏਗਾ

ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਆਖ਼ਿਰ ਕਰ ਲਿਆ
ਉਮਰ ਭਰ ਹੁਣ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਪਛਤਾਏਗਾ

ਝੜਨਗੇ ਪੱਤੇ ਹੋ ਪੀਲੇ ਹੈ ਖ਼ਿਜ਼ਾਂ
ਅੱਖ ਹੈ ਜਿਸ ਫ਼ੁੱਲ ਤੇ ਉਹ ਝੜ ਜਾਏਗਾ

ਵਣਜ ਦਿਲ ਦਾ ਕੀਤਾ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਨੇ
ਦੇਵ ਦਿਲ ਯਾਦਾਂ 'ਚ ਹੀ ਵਿਕ ਜਾਏਗਾ

ਦੇਵ ਨੂੰ ਜੋ ਫ਼ੱਟ ਮਿਲਿਆ ਪਿਆਰ ਵਿਚ
ਇਹ ਯੁੱਗਾਂ ਤੱਕ ਦੁਖਦਾ ਦੁਖਦਾ ਜਾਏਗਾ

ਨਵੰਬਰ 14 2010

ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅੰਬਰ

ਜਦੋਂ ਤੀਕ ਅੰਬਰ ਤੇ ਤਾਰੇ ਰਹਿਣਗੇ
ਸਰੋਵਰ ਤਾਂ ਖ਼ਾਬਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਰੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਜੋ ਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਉਹ
ਕਦੋਂ ਤੀਕ ਫ਼ਿਰਦੇ ਹੰਕਾਰੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਤੂੰ ਵਤਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਲਿਜਾਣਾ
ਇਹ ਰੋ ਰੋ ਨਦੀ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਕਹਿਣਗੇ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਹੰਝੂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਰੁਕਣੇ
ਉਮਰ ਭਰ ਇਹ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਦੁਆਰੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਜੇ ਤੂੰ ਰੀਝ ਵਾਂਗੂ ਪਰੇ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ
ਫਿਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਹਾਰੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਜ਼ਿਕਰ ਦੇਵ ਕੱਲ ਦਾ ਤੂੰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਰਹਿਣਦੇ
ਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਰਜ ਨਾ ਤਾਰੇ ਰਹਿਣਗੇ

ਨਵੰਬਰ 18 2010

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ ਇੰਝ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਖ਼ਲਾ
ਫ਼ਿਰ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਵਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਗਾ ਦਿਲਾ

ਝੋਰਾ ਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੀ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ
ਫ਼ੇਰ ਬਿਰਹੋਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿਲਸਿਲਾ

ਬਿਰਖ ਬੌਣਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆ
ਫ਼ੇਰ ਮਾਲੀ ਕੀ ਉਸਦਾ ਕਰੇਗਾ ਭਲਾ

ਜੇ ਮੁਹੱਬਤ 'ਚ ਤਨਹਾ ਰਿਹਾ ਮੈਂ ਸਦਾ
ਫ਼ੇਰ ਦਿਲ ਤੇ ਰਹੂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਲਜ਼ਲਾ

ਹਸਰਤਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਰ ਜੇ ਭਖ਼ਦਾ ਰਿਹਾ
ਦੇਵ ਮਿਟਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਬੁਲਬੁਲਾ

ਦਸੰਬਰ 05 2010

ਕਿਹਾ ਹੈ ਲੱਗੇ ਸੁੱਕਿਆਂ

ਕਿਹਾ ਹੈ ਲੱਗੇ ਸੁੱਕਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ
ਅਸੀਂ ਸੜ ਜਾਣਾ ਡਿਗਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਅਸੀਂ ਰੁਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਵਿਚ ਰਸਤਿਆਂ ਦੇ
ਜਿਵੇਂ ਪੌਣਾ 'ਚ ਉਡਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਅਸਾਡੀ ਉਮਰ ਪੱਤਝੜ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀ
ਅਸੀਂ ਗਲਣਾ ਹੈ ਝੜਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਉਹ ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਏ
ਸਹਾਰੇ ਖੋਏ ਟੁੱਟਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਨਾ ਰੋਲੋ ਸਾਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਆਪਣੇ
ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਝੜਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਗਿਲਾ ਕੀ ਦੇਵ ਪੱਤਝੜ ਤੇ ਭਲਾ ਹੁਣ
ਸੁਨੇਹੇ ਦਿੱਤੇ ਝੜਿਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ

ਫ਼ਰਵਰੀ 23 2011

ਸੌਂ ਸਕੇ ਨਾ ਅਸੀਂ

ਸੌਂ ਸਕੇ ਨਾ ਅਸੀਂ ਕਈ ਸਦੀਆਂ
ਨੈਣ ਵਗਦੇ ਜਿਵੇਂ ਵਗਣ ਨਦੀਆਂ

ਥਲ ਜਿਵੇਂ ਬੱਦਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਤੈਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਉਵੇਂ ਉਡੀਕ ਦੀਆਂ

ਦੀਦ ਤੇਰੀ ਦਾ ਮੀਂਹ ਹੀ ਨਾ ਵਰ੍ਹਿਆ
ਦਿਲ 'ਚ ਰੀਝਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸੁਲਗਦੀਆਂ

ਦੇਵ ਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭਰਵਾਸਾ
ਹਾਲੇ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵੇਖਦੀਆਂ

ਮਾਰਚ 22 2011

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਰਦ ਦਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਹੈ
ਪਿਆਰ ਦਾ ਦਿਲ 'ਚ ਪਰ ਵਲਵਲਾ ਹੈ

ਵਰਜਿਆ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸੀ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਰ
ਨਾ ਇਹ ਟਲਿਆ ਇਹ ਤਾਂ ਮਨਚਲਾ ਹੈ

ਜ਼ਿੰਦ ਮੁਕਣੀ ਤੇਰੀ ਆਰਜ਼ੂ ਵਿਚ
ਹਸ਼ਰ ਤਕ ਤੜਪ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਹੈ

ਤੂੰ ਮਿਲੇਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜੀਵਨ
ਦਿਲ ਉਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੈ

ਤੂੰ ਕਹੇਂ ਮੈਂ ਹਾਂ ਝੱਲਾ ਸਹੀ ਹੈ
ਝੱਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਭਲਾ ਹੈ

ਇਸ਼ਕ ਤੇਰੇ 'ਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਤੜਪੇ
ਦੇਵ ਤੇਰਾ ਨਿਰਾ ਦਿਲਜਲਾ ਹੈ

ਅਪਰੈਲ 15 2011

ਵੇਖ ਮੇਰਾ ਦਰਦ

ਵੇਖ ਮੇਰਾ ਦਰਦ ਵੀ ਜਰ ਕੇ ਕਦੀ
ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਅੱਖਾਂ ਤੂੰ ਭਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਹੌਕਿਆਂ ਹਾਂਵਾਂ 'ਚ ਬੀਤੀ ਹੈ ਮੇਰੀ
ਤੂੰ ਵੀ ਹਉਕੇ ਵੇਖ ਤਾਂ ਭਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਦੀਦ ਖ਼ਾਤਿਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਣਿਆ ਰੁੱਖ ਹਾਂ
ਤੇਰੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਵੀ ਸਰਕੇ ਕਦੀ

ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਰਦਾ ਹੀ ਰਿਹਾ
ਵੇਖ ਲੈ ਤੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰਾ ਹਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਦੇਰ ਤੋਂ ਕਾਸਾ ਮੈਂ ਫੜ ਕੇ ਹਾਂ ਖੜ੍ਹਾ
ਖ਼ੈਰ ਪਾ ਦੇ ਹੁਸਨ ਬੁੱਕ ਭਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ
ਵੇਖ ਸ਼ਮਾਂ ਉਤੇ ਤੂੰ ਮਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਦਰਿਆ 'ਚ ਮੈਂ ਤਾਂ ਖਰ ਗਿਆ
ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਤੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾ ਖਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਸਰ ਗ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮੈਂ ਵੀ ਰੋ ਰੋ ਨੇ ਤਰੇ
ਹੱਸ ਕੇ ਹੀ ਤੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾ ਤਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਇਹੀ
ਵੇਖ ਉਸਨੂੰ ਤੂੰ ਨਜ਼ਰ ਭਰ ਕੇ ਕਦੀ

ਜੁਲਾਈ 04 2011

ਦੇਵ ਹੁਣ ਖ਼ਾਮੋਸ਼

ਦੇਵ ਹੁਣ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੈ ਹੱਸਦਾ ਨਹੀਂ
ਦੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਸੋਚ ਨਾ ਤੂੰ ਤੇਨੂੰ ਉਹ ਹੈ ਭੁੱਲ ਗਿਆ
ਰੋਜ਼ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਪਿਆਰ ਬਾਹਰੋਂ ਭਾਵੇਂ ਜਾਪੇ ਮਰ ਰਿਹਾ
ਅੰਦਰੋਂ ਪਰ ਇਹ ਕਦੀ ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ

ਫ਼ਿਕਰ ਦਾ ਘੁਣ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਹੈ ਖਾ ਰਿਹਾ
ਦੁੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਤੂੰ ਹੀ ਪਰਦੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਓਸ ਤੋਂ
ਉਸ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਕਦੇ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ

ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਡਣਾ
ਜਾਲ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਸੌਖਿਆਂ ਫ਼ਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਸਭਦੀਆਂ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਕੰਡੇ ਨੇ ਬਹੁਤ
ਰਾਹਬਰ ਪਰ ਰਾਹ ਕੋਈ ਦੱਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਦੇਵ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਵਸ ਗਿਉਂ
ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਿਲ 'ਚ ਹੁਣ ਵਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਜੁਲਾਈ 13 2011

ਤੂੰ ਨਾ ਰੋ ਹੁਣ

ਤੂੰ ਨਾ ਰੋ ਹੁਣ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ 'ਤੇ
ਲੇਖ ਬਦਲ ਲੈ ਅਪਣੇ ਬਲ 'ਤੇ

ਗ਼ਮ ਘਟ ਹੀ ਜਾਵਣਗੇ ਯਾਰੋ
ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੋ ਸਾਰੇ ਰਲ਼ ਕੇ

ਮਿਟ ਜਾਣਾ ਹੈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ
ਲੀਕ ਜਿਵੇਂ ਹਾਂ ਕੋਈ ਜਲ 'ਤੇ

ਦਿਲ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਅਜੇ ਅੱਲ੍ਹੇ ਨੇ
ਹੋਰ ਨਾ ਤੂੰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸੱਲ੍ਹ ਦੇ

ਵਸਲੋਂ ਹੀਣਾ ਬ੍ਰਿਖ਼ ਹਾਂ ਕੋਈ
ਮੈਂ ਜਿਉਂ ਉੱਗਿਆ ਹਾਂ ਵਿਚ ਥਲ ਦੇ

ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਰੰਗ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇਂ
ਵੇਖ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗਰ ਤੂੰ ਬਲ ਕੇ

ਜਿੰਦ 'ਚੋਂ ਦੂਰ ਭਜਾਦੇ 'ਨੇਰਾ
ਵਾਂਗ ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਦੇ ਤੂੰ ਬਲ ਕੇ

ਦਿਲ ਕੀ ਜਾਨ ਵੀ ਤੇਰੀ ਹੀ ਸੀ
ਦੱਸ ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਦੇਵ ਨੂੰ ਵਲ ਕੇ?

ਜੁਲਾਈ 29 2011

ਦਿਲ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ

ਦਿਲ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ ਜੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ
ਫ਼ਿਰ ਨਾ ਦਿਲ ਦਿਲ ਤੋਂ ਹੀ ਖ਼ਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ

ਦਿਲ ਨੂੰ ਜੇ ਦਿਲ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਫ਼ਿਰ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ

ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਜੇ
ਜੇ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ

ਦੇਵ ਨਾ ਕਰ ਤੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ
ਕੀ ਇਹ ਕੰਬਖ਼ਤ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ

ਜੁਲਾਈ 01 2011

ਯਾਦ ਆਵਾਂਗਾ ਭੁਲਾ ਕੇ

ਯਾਦ ਆਵਾਂਗਾ ਭੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ
ਦਰਦ ਜਾਗੇਗਾ ਸੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਬੁਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਦੇ ਮੇਰਾ ਵਿਯੋਗ
ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਖ਼ਤ ਵੀ ਜਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਹੱਜ ਕਰੀਂ ਭਾਵੇਂ ਕਰੀਂ ਤੀਰਥ ਤੂੰ ਲੱਖ
ਦਿਲ 'ਚ ਹੈ ਉਹ ਆਜ਼ਮਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਝੋਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬੀਤਣੀ ਏ ਹੁਣ ਤੇਰੀ
ਰੱਬ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਮੇਰੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਸੀ ਧੜਕਣ ਤੇਰੀ
ਸਾਹ 'ਚ ਸਾਹ ਵੀ ਤੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੇ ਉਦਾਸੀ ਛਾ ਰਹੀ
ਕੋਲ ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਦੇਵ ਤੇਰੀ ਹਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹੂ
ਉਸਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਰੁਆ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਰਾਖ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਰਹੂ ਉਹ ਤੇਰਾ ਹੀ
ਦੇਵ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਜਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈ

ਜੂਨ 23 2011

ਭੇੜਾ ਵਣਜ ਪਿਆਰ

ਭੇੜਾ ਵਣਜ ਪਿਆਰ ਓ ਦੇਵ
ਟੁੱਟਦਾ ਅੱਧਵਿਚਕਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਧਨ ਬਣਿਆ ਦਿਲਦਾਰ ਓ ਦੇਵ
ਧਨ ਦਾ ਹੈ ਸਤਿਕਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਜੀਣ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ
ਪੁੱਛਦੀ ਨਾ ਸਰਕਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਤੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨਾ ਸਭ ਦਾ ਕਰ
ਧੋਖਾ ਹੈ ਹਰਵਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਦੁਨੀਆ ਜਿੱਤਣੀ ਸੌਖੀ ਹੈ
ਤੰਗ ਕਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਕੀ ਕਿਸ ਦੀ ਔਕਾਤ ਬੜੀ
ਕੌਣ ਕਰੇ ਇਤਬਾਰ ਓ ਦੇਵ

ਜਨਵਰੀ 02 2013

ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ

ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਯਾਦ
ਕਿਉਂ ਰੋਨੈ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ

ਪੀੜ ਹਿਜਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਕੀ
ਤੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸ਼ਾਦ

ਬਿਰਖ ਹਰੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਛਾਂ
ਸੁੱਕੇ ਹਾਂ ਹੁਣ ਸਭ ਬਰਬਾਦ

ਮੈਂ ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਤਾਰਾ
ਚਮਕਾਂ ਭਾਵੇਂ ਖ਼ਤਮ ਮਿਆਦ

ਸਭ ਪਰਛਾਵੇਂ ਸੂਰਜ ਨਾਲ
ਇਹੀ ਸਭ ਦੀ ਹੈ ਬੁਨਿਆਦ

ਦੇਵ ਸਵਾਲੀ ਹੈ ਤੇਰਾ
ਇਸ ਦੀ ਹੀ ਕੁਝ ਦੇ ਦੇ ਦਾਦ

ਜਨਵਰੀ 03 2013

ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ

ਮੇਰੇ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਮੇਰੀ ਯਾਦ 'ਚ ਦਿਲ ਕੁਝ ਉਦਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਯਾਦਾਂ ਜੋ ਅਫ਼ਸਾਨੇ ਬਣ ਹੀ ਗਈਆਂ ਨੇ
ਜ਼ਿਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਕਸਰ ਖ਼ਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਜਦ ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਛਿੜ ਜਾਏਗੀ
ਚਰਚਾ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਸੂਲ ਜਿਹੀ ਇਕ ਯਾਦ ਮੇਰੀ ਆਵੇਗੀ ਜਦ
ਮੇਰਾ ਗੀਤ ਮਸੀਹਾ ਪਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਭੁਲ ਜਾਵੇਂ ਐ ਪਿਆਰੇ
ਦੇਵ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਦਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਜੁਲਾਈ 7 2010

ਮੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਿਆਲ

ਮੇਰਾ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਿਆਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਯਾਰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਕਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਰਾਬਤਾ ਰੱਬ ਨਾਲ ਕਾਜ਼ੀ ਦਾ
ਕੰਮ ਥੋਥੇ ਦਲਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਬਿਨ ਇਲਾਜੋਂ ਹੀ ਮਰ ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ
ਉਹ ਨਾ ਪਰ ਕੁਝ ਖ਼ਿਆਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਗ਼ਮ ਤੇਰਾ ਰੋਜ ਹੀ ਤਪਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਕੰਮ ਲੂਅ ਦਾ ਸਿਆਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਉਸਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ
ਕੀ ਕੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਦੇਵ ਨੇ ਜਾਨ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ
ਪਿਆਰ ਕੀ ਉਹ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਨਵੰਬਰ 25 2009

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਨੇ

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਅਤੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ
ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਪਰੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਗ਼ਮ ਦਾ ਗੀਤ ਬਣਿਆ ਹਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੀ ਗੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ

ਹਾੜ੍ਹ ਨੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਨਾ ਹੀ ਪੋਹ ਨੇ
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ

ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰਾ ਨ ਰਾਸ ਆ ਸਕਿਆ
ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੀ ਹੀ ਰੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ

ਦੇਵ ਨੂੰ ਭਾਈ ਨਾ ਵਫ਼ਾ ਤੇਰੀ
ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਹੀ ਨੀਤ ਨੇ ਡੰਗਿਆ

ਜੂਨ 08 2010

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਹ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਹ ਦੀ ਕੈਸੀ ਫ਼ਜ਼ਾ
ਵੇਖੀਏ ਹੁਣ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਰੰਗ ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਿਆ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ
ਰੀਝ ਮੇਰੀ ਪਾ ਗਈ ਅਪਣੀ ਕਜ਼ਾ

ਕੀ ਖ਼ਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਮੈਂ ਵੀ ਪਿਆਰ ਵਿਚ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਬੇ-ਮਜ਼ਾ

ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਅਕਸਰ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾ
ਹੁਣ ਇਹੋ ਹੀ ਰੱਬ ਦੀ ਵੀ ਹੈ ਰਜ਼ਾ

ਦੇਵ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾ
ਇਸ 'ਚ ਵੀ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਮਜ਼ਾ

ਜੂਨ 02 2010

ਇਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਇਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੌਗਾਤ ਸੀ
ਧੁੱਪ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਬਰਸਾਤ ਸੀ

ਢਲ ਰਹੀ ਸੀ ਹਸਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਪਰ
ਹਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤੇਰਾ ਜਿਉਂ ਪਰਭਾਤ ਸੀ

ਜੁਗਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਰਾਹਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੇ ਨੇ ਪਰ
ਰਾਤ ਤਾਂ ਬੱਸ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਰਾਤ ਸੀ

ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਜੋ ਤੁਰੇ ਸਨ ਹਮਸਫ਼ਰ
ਗ਼ਮ ਨੇ ਸਭਨਾ ਉੱਤੇ ਲਾਈ ਘਾਤ ਸੀ

ਮੈਂ ਸਲੀਬਾਂ ਸੂਲੀਆਂ ਵੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ
ਜ਼ਹਿਰ ਚੱਖ ਕੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸੁਕਰਾਤ ਸੀ

ਕਾਫ਼ਲਾ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦੇਵ ਪਰ
ਇਹ ਗ਼ਰੀਬੀ ਹੀ ਮੇਰੀ ਔਕਾਤ ਸੀ

ਅਪਰੈਲ 07 2013

ਬੇ-ਰਹਿਮ ਨਿਕਲਿਆ

ਬੇ-ਰਹਿਮ ਨਿਕਲਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ
ਨਾ ਖ਼ਰਾ ਉਤਰਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਮੈਂ ਅਜ਼ਲ ਤੋਂ ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੇ
ਪਾਸਿਓਂ ਲੰਘਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਭੁੱਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ
ਪਰ ਨਾ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਮੈਂ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ੈਅ 'ਚੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੀ ਪਾਇਆ
ਇੰਝ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਦਿਲ ਦੀ ਹਰ ਪਰਤ ਉਸ ਅੱਗੇ ਖੋਲ੍ਹੀ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਨਾ ਪਰਚਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਹ ਰਹੁ ਸ਼ਿਕਵਾ
ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਗਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਯਾਰ ਦੇ ਗ਼ਮ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦੇਵ ਤੜਪੇ
ਫ਼ਿਰ ਵੀ ਨਾ ਤੜਪਿਆ ਯਾਰ ਮੇਰਾ

ਅਪਰੈਲ 13 2013

ਮੈਂ ਚਲਦਾ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ

ਮੈਂ ਚਲਦਾ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ
ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਮੇਰਾ ਝੁਕਿਆ ਨਹੀਂ

ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ ਮਸਤੀ 'ਚ ਖਿੜਦਾ ਰਿਹਾ
ਖ਼ਿਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਸੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ

ਤੂੰ ਸੋਚੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿਤੇ
ਤੇਰੀ ਆਸ ਵਿਚ ਹੀ ਮੈਂ ਮੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ

ਮੈਂ ਹਿਜਰਾਂ ਦੇ ਗ਼ਮ ਨੂੰ ਹੰਢਾਇਆ ਬਹੁਤ
ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਂ ਮੈਂ ਲੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ

ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਚ ਸਾਹਿਲ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਭੰਵਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉੱਕਿਆ ਨਹੀਂ

ਦਸੰਬਰ 04 2011

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਆਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਆਸ਼ਕੀ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਲਿਖਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਹੀਰੋ - ਰਾਂਝਾ, ਮਹੀਵਾਲ, ਫਰਿਹਾਦ, ਪੁੰਨੂੰ, ਮਜਨੂੰ, ਅਤੇ ਹੀਰੋਇਨਾਂ -ਹੀਰ, ਸੋਹਣੀ, ਸ਼ੀਰੀਂ, ਸੱਸੀ, ਤੇ ਲੈਲਾ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ/ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਨਾ ਮਿੱਟ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਜ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਸ਼ਾਇਰ ਅਜਿਹੀ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਤੜਪ ਹੈ।

-ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਬਰਫ਼ ਬਣਿਆਂ ਹਾਂ' ਵਿਚ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਬਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨਾ ਬਹਿਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਛੰਦ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਬਹਿਰ ਹੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਿਧਾਨ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ।

ਬਲਦੇਵ ਸੀਹਰਾ ਉਰਫ਼ ਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਨੂੰ ਹੱਥਲੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਪਰਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉਮਦਾ ਉਮਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਈ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗ਼ਜ਼ਲਗੋਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਖੇੜਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਥਲੱਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

-ਨਦੀਮ ਪਰਮਾਰ

ISBN 938285202-6
9789382852025

Baraf Baneyan Haan

₹ 150/-

Chetna Parkashan
Punjabi Bhawan, **Ludhiana**-141001
(Pb.) INDIA. Ph. 0161-2413613, 2404928
B.O. : Qila Road, Opp. Bus Stand, **Kotkapura**.
e-mail:chetnaparkashan@gmail.com
website: www.chetnaparkashan.com